

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор

Департаменту реалізації

гуманітарної політики

Херсонської обласної

державної адміністрації

_____ В.С. Царькова

"__" _____ 2022 р.

ЗВІТ ПРО РОБОТУ

КЗ «Херсонська обласна універсальна

наукова бібліотека ім. Олеся Гончара»

Херсонської обласної ради

за 2021 рік

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Діяльність бібліотеки у 2021 р. було націлено на виконання головної мети - створення умов для реалізації прав громадян на бібліотечне обслуговування, вільний доступ до інформації, задоволення та інформування; інформаційних, культурно-освітніх і духовних потреб читачів та інших споживачів інформації, збереження і популяризацію культурної спадщини Херсонського краю. Особлива увага приділялася: формуванню та збереженню бібліотечного фонду як частини культурного та інформаційного надбання регіону; формуванню духовного становлення особистості засобами промоції книги і читання; науково-методичному супроводу діяльності бібліотек у новостворених об'єднаних територіальних громадах; проведенню заходів до 30 - річчя Незалежності України, співпраці з громадськими організаціями в рамках соціального партнерства.

Зміни, що відбувалися в світі у 2021 р., зокрема в Україні, відповідним чином вплинули на діяльність бібліотеки. Довелося не лише докладати більше зусиль для виконання поставлених планових завдань та напрямків роботи, а й частково переформатовувати традиційну діяльність і впроваджувати нові актуальні послуги та форми роботи, в т. ч. онлайн.

Враховуючи, що найголовнішим викликом нашого часу є надання доступу користувачам до нових знань з метою отримання неперервної освіти, бібліотека позиціонувала себе як місце отримання додаткових знань. Основну увагу бібліотека акцентувала на сприянні поширенню цифрової грамотності. Проєкт «Бібліотечна академія» набув подальшого розвитку.

В першу чергу заняття в рамках реалізації проєкту передбачали надання інформаційних та освітніх послуг, направлених на сприяння *діджиталізації* суспільства: навчання цифрової та інформаційної грамотності різних груп користувачів; популяризацію електронних публічних послуг для громади та надання доступу до них, зокрема до порталу державних послуг iGov; надання не характерних для бібліотеки послуг (оформлення документів для зміни постачальника газу, пошук електронних сертифікатів з вакцинації у додатку «Дія», формування

кабінетів користувачів на сайтах комунальних підприємств та допомога в здійсненні оплати комунальних послуг онлайн).

Крім того, проводились лекції і тренінги в рамках проекту *«Школа інформаційного комфорту»*, різноманітні курси з вивчення та удосконалення англійської, німецької, української мови для різних категорій користувачів, проводились уроки екологічної грамотності, краєзнавчі екскурсії, різноманітні майстер-класи і тренінги, розраховані як на дітей, так і на дорослу аудиторію.

Бібліотека на основі угоди з *Національною комісією зі стандартів державної мови* стала одним з перших центрів у всеукраїнській мережі, який бере участь у проведенні іспитів на рівень володіння державною мовою.

Значна увага приділялась *підвищенню статусу книги та читання* шляхом організації

бібліотечних пунктів, проведення соціокультурних заходів у різних формах, зокрема виїзних та в онлайн форматі, активного використання віртуальних ресурсів (бібліотечного веб-сайту та соціальних мереж) для реклами книги.

Якісне обслуговування користувачів та надання різноманітних сервісних послуг, зокрема у віддаленому режимі, залишалось в пріоритеті бібліотеки. Створення електронної бібліотеки на бібліотечному веб-сайті, запровадження послуги з подовження терміну користування книгами та бронювання видань через віртуальні сервіси створило більш комфортні умови для користування нашими інформаційними ресурсами. Наприкінці року розроблено нову структуру та дизайн веб-сайту, завершується робота над його мобільною версією.

Бібліотека продовжувала активно реалізовувати соціальні проекти, направлені на надання допомоги соціально вразливим верствам населення: *«Шлях до успіху»*, *«Театр при бібліотеці "Звичайна роль – особливий актор"»*, *«Тиждень креативної терапії "Душа. Тіло. Гармонія"»*, *«IT-бабуся, IT-дідусь»*. Проводились регулярні сеанси каністерапії, а також надавались різноманітні освітні, соціальні, інформаційно-просвітницькі та соціокультурні послуги для забезпечення потреб користувачів з особливими потребами.

Одним з пріоритетних напрямків діяльності бібліотеки була розробка та *впровадження інноваційних проектів*. Таким проектом у 2021 році став *інклюзивний креативний майданчик «Пізнай мене через творчість»*, який був реалізований завдяки фінансуванню Українського культурного фонду. Головною метою проекту стало створення інклюзивного креативного простору на базі книгозбірні зі спеціальним професійним обладнанням для створення аудіовізуальних (фото- і відео) продуктів, навчання учасників

проєкту роботі з фото та відео обладнанням, графічними та відео-редакторами, допомога в опануванні навичок мультиплікаційної анімації, різноманітних умовах, опанування роботи в кадрі тощо, а також сприяння розвитку регіоні. Сьогодні доступ до обладнання є в бібліотечних книгозбірні, в тому числі й люди з

Цікавим та інноваційним проєктом у 2021 році став *Регіональний художній конкурс «Мамай мандрує Херсонщиною»*, ініційований

бібліотекою, який став своєрідним доповненням Всеукраїнського «мандруючого» проєкту «Мамай мандрує», створеного завідувачем циклової комісії відділення «Художнє оформлення» в Одеському художньому фаховому коледжі Віктором Гоменюком. Всього участь у конкурсі взяли 99 учасників віком від 9 до 67 років з 20 населених пунктів Херсонської області (м. Херсон, м. Берислав, м. Олешки, смт. Каланчак, смт. Олександрівка, смт.Верхній Рогачик та ін..). Ідею проведення такого конкурсу підтримали в інших регіонах України.

У фокусі уваги книгозбірні залишалась реалізація її соціокультурної місії, яка полягає у сприянні розвитку культури та організації простору для спілкування і творчості користувачів. В цьому напрямку реалізовувались такі проєкти як: «Бібліоканікули», «Фабрика хенд-мейд», «Арт-простір».

Задля популяризації бібліотеки в громаді продовжувалась діяльність з пошуку нових та подальшого розвитку існуючих зовнішніх контактів, проводились різноманітні PR-заходи, в т.ч. за межами бібліотеки. Бібліотека брала участь у міських акціях, зокрема у фестивалі «Мама-fest», Всеукраїнському фестивалі «З країни в Україну» та великому шкільному ярмарку, організованому адміністрацією ТРЦ «Fabrika».

Залученню користувачів до бібліотеки, інформуванню їх щодо бібліотечних ресурсів та послуг сприяв проєкт «Бібліотека під хмарами», який передбачав комплекс активностей Гончарівки open-air з метою реклами та PR.

Активно проводилася промоція проєктів та послуг бібліотеки через ЗМІ (преса, телебачення, Інтернет-видання, соцмережі тощо): місцевими телеканалами демонструвалось понад 100 сюжетів, радіо – більше 50, у місцевих та українських періодичних виданнях, зокрема в газеті «Культура і життя» опубліковано 42 статті.

Співпраця книгозбірні з громадськими організаціями, закладами культури, освітніми організаціями та іншими установами залишалась одним з важливих напрямків роботи. Минулого року бібліотека не лише продовжила співпрацю з давніми партнерами, але й знайшла нових: ТРЦ «Fabrika», євроклуб Херсонського державного університету, творча студія «Аккорд», ГО «Каховське козаке товариство», Управління забезпечення прав людини Національної поліції України, ГО «Аутизм – особливий всесвіт», туристичне агентство «Херсон-на-Дніпрі» та ін.

У маркетинговій та фандрейзинговій діяльності особлива увага приділялась залученню позабюджетних коштів, співпраці з благодійними фондами та організаціями, встановленню та розвитку контактів з меценатами і спонсорами. Значні зусилля докладались до активізації програмно-проєктної діяльності структурних підрозділів, завдяки чому у партнерстві з громадськими організаціями реалізовувався проєкт з медіа грамотності *«Територія інформаційного комфорту: школа академічного доброчесності та критичного медіаспоживання»* (профінансований Посольством США в Україні) та почато реалізацію регіонального проєкту *«Бібліотеки – освітні хаби»* (підтриманого ПРООН).

Гончарівка небезпідставно пишається своїми міжнародними зв'язками. Минулого року кількість партнерів книгозбірні збільшилась, адже у травні Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Польща в Україні Бартош Ціхоцький відкрив у Гончарівці українську версію проєкту «Польська поліція», який реалізовується Польським Інститутом книги (м. Краків) у співпраці з польською дипломатією та місцевими суспільними партнерами і самоврядуванням за підтримки Міжнародного товариства польських підприємців в Україні та Фонду «Допомога полякам на Сході». Крім того, бібліотеку відвідували представники урядових інституцій, Торгово-промислової палати України, депутатського корпусу.

Протягом року застосовувались різноманітні інструменти і методи адвокації з метою досягнення загальних цілей сталого розвитку бібліотеки, отримання нею підтримки, розуміння, сприяння вирішенню існуючих проблем від представників влади і депутатського корпусу.

Світовий суспільний розвиток характеризується тенденціями розбудови інформаційного суспільства, які активізують процеси якісних перетворень у науці, освіті, культурі, громадському житті. На тлі таких загальноцивілізаційних змін бібліотека як інформаційна та соціокомунікаційна установа також зазнає помітної трансформації.

II. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ

2.1. Обслуговування користувачів

№	Показники роботи	Виконано в 2020 р.	План на 2021 р.	Виконано в 2021 р.
1	<i>Кількість користувачів</i>			
1.1	Кількість користувачів за єдиним реєстраційним обліком	12 630	12 300	12 302
1.2	Кількість обслужених користувачів, в т. ч.:	36 776	38 000	38 791
	- абонентів МБА	73	40	70
	- обслужених через нестационарні форми обслуговування, в т. ч.:	3 019	1 760	4 523
	• через «Виїзний абонемент»	1 035	1 200	4 106
1.3	Кількість користувачів, які скористались доступом до мережі Інтернет	8 155	2 000	9 304
2	<i>Загальна кількість відвідувань бібліотеки та її віртуальних ресурсів, в т. ч.:</i>	793 978	783 500	909 051
2.1	Кількість відвідувань бібліотеки читачами, в т. ч.:	118 200	130 000	136 470
	- звернень абонентів МБА	73	150	73
	- відвідувань масових заходів, в т. ч.:	24 919	10 000	47 847
	• відвідувань заходів за межами бібліотеки	3 035	1 500	2 827
	• відвідувань заходів, проведених онлайн	1 271	-	826
2.2	Кількість звернень на віртуальні ресурси бібліотеки:	675 778	653 500	772 581
	- кількість звернень на веб-сайт бібліотеки	442 324	430 000	603 487
	- кількість звернень на веб-сайт ЦЕІ	14 736	20 000	9 535
	- кількість звернень на веб-портал "Арткавун"	112 349	200 000	118 330
	- кількість звернень на веб-сайт ВДМН	1 069	3 500	41 229
2.3	Кількість постів у соціальних мережах	3109	-	2309

2.4	Загальне охоплення аудиторії соціальної мережі Facebook (кількість осіб)	895 766	-	733 188
2.5	Середнє охоплення аудиторії соціальної мережі Facebook (кількість осіб)	74 647	-	61 015
3	<i>Кількість виданих документів, в т. ч.:</i>	<i>709 728</i>	<i>710 000</i>	<i>713 699</i>
	- абонентам МБА	210	100	398
	- виданих через нестационарні форми обслуговування, в т.ч. через «Виїзний абонемент»	17 859	8 250	22 554
4	<i>Відносні показники обслуговування читачів (у розрахунку на обслуженого користувача)</i>			
	- відвідуваність	3,2	3,4	3,5
	- читаність	19,3	18,7	18,4
	- обертаність	0,7	0,8	0,7

2.2. Культурно-просвітницька та дозвілєва діяльність

Форми роботи	Виконано в 2020 р.	План на 2021 р.	Виконано в 2021 р.
Книжкові виставки та перегляди	181	134	186
Книжкові виставки: в т. ч.	158	112	155
1) виставки нових надходжень	59	22	49
2) тематичні виставки: в т. ч.:	99	90	106
– виставка-персоналія	6	11	13
– виставка-портрет	9	6	17
– виставка-галерея	-	2	1
– виставка-інсталяція	7	3	4
– виставка-порада	1	1	3
– виставка-екскурс	1	1	2
– виставка-заклик	1	2	2
– виставка-рейтинг	1	1	1
– виставка-роздум	-	2	2
– виставка-меморіал	1	2	1
– виставка-вернісаж	-	3	3
– віртуальна виставка	2	6	2
Тематичні перегляди, в т.ч.:	23	23	31
– виїзні	7	6	15
Кількість масових заходів, в т. ч.:	647	180	848
- виїзні	178	60	112
- онлайн	85	-	172
Соціокультурні заходи, в т. ч.:	627	180	802
Прем'єри книг	9	4	17
Презентації виставок, в т. ч.:	38	24	25
– книжково-ілюстративних	10	-	2
– художніх	22	22	19
– фото	4	-	2
– творчості читачів	2	2	2
Тематичні вечори, в т. ч.:	34	20	30
– літературно-мистецький вечір	1	1	1
– літературний вечір	4	4	1
– відкритий мікрофон	4	1	1
– вечір-портрет	7	2	5
– поетично-музичний вернісаж	1	4	3
– вечір пам'яті	5	2	3

Форми роботи	Виконано в 2020 р.	План на 2021 р.	Виконано в 2021 р.
– вечір-реквієм	2	3	2
– вечір-посвята	-	1	1
– вечір-спомин	-	1	1
Фестиваль, в т. ч.:	3	4	7
Таврійський тиждень мистецтв/Забалка	1	1	1
Цикл он-лайн фестивалів «#Хата-Фест»	1	1	4
Історичний науково-популярний фестиваль «Legio Historica. Херсон»	1	1	1
Всеукраїнський фестиваль «Ми_є_країна»	-	-	1
Науково-практична конференція (онлайн)	2	-	1
Тиждень креативної терапії	1	1	1
Зустріч в Арт-лабораторії «Українська хата – талантами багата»	11	29	21
Літературне дежавю	-	4	4
Книгознавчі посиденьки	5	4	3
Екозустріч	5	2	4
Кінозустріч	2	4	1
Патріотична година	1	1	2
Година мужності	1	2	2
Книгознавча година	5	3	13
Арт-година	-	2	2
Арт-зустріч	1	3	4
Година толерантності	1	1	1
Музичний вікенд	-	1	1
Дискусія	3	4	4
Усний журнал	1	1	2
Краснознавчі міні-лекції	-	-	9
Ігрові заходи, в т. ч.:	31	44	45
- інтелектуальна гра (ділова, мовна тощо)	13	6	4
- квест	3	7	7
- ерудит-конкурс	-	1	3
- гра-вікторина	2	2	8

Форми роботи	Виконано в 2020 р.	План на 2021 р.	Виконано в 2021 р.
- екологічна гра	4	1	4
- пізнавальна година	3	2	1
- етномандрівка	-	2	1
- пізнавально-розважальне шоу (гра) в рамках проєктів «Літо з бібліотекою» та «Бібліоканікули»	24	3	17
Правовий всеобуч	-	14	10
Майстер-клас	111	80	165
Конкурс «Мамай мандрує Україною»	-	-	1
Тренінг з тайм-менеджменту «Мої 24 години»	56	34	34
Зустрічі в рамках проєкту «Бібліотека-лікарня: простір здоров'я громади»	6	8	5
Лекція з академічної доброчесності	2	-	2
Екскурсії за проєктом «Живе краєзнавство»	-	4	4
Екскурсія до «Гончарівської вітальні»	23	1	7
Екскурсії до «Музею книги»	40	29	25
Тематична краєзнавча екскурсія за проєктом «Міфи та бувальщини міста “Річкової зірки”»	16	12	11
Клуби за інтересами	17	16	17
Кількість засідань клубів	281	360	295
Рекламні заходи:			
- акції, вуличні дійства, флешмоби та ін.	11	1	14
- тематичні радіопередачі	18	-	16
- тематичні телепередачі	25	-	38
- тематичні відеоролики, в т.ч. створені в рамках Таврійського тижня мистецтв/Забалка	21	-	105 72
- відео, створені з метою реклами книги, в т. ч. буктрейлери	-	-	13 4

2.3. Формування, організація та збереження документних ресурсів

№	Процеси роботи	Вик. в 2020 р.	План на 2021 р.	Вик. в 2021 р.
1	Надходження видань в бібліотеку, в т.ч.:	4 311	8 000	5 061
	– періодичних	2 076	2 100	2 020
	– на електронних носіях	6	50	13
2	Вибуття видань , в т. ч.:	4 971	4 700	5 304
	– періодичних	458	300	806
	– на електронних носіях	3	-	7
3	Обмін та перерозподіл документів	24 377	21 800	37 230
	– приймання документів до ОФ	14 958	11 300	19 350
	– передача документів до бібліотек області	9 419	10 500	17 880
4	Організація фонду			
	– розстановка фонду (пр.)	639 628	400 000	679 298
	– перевірка на правильність розстановки фонду (пр.)	192 650	200 000	116 939
	– переміщення фонду (пр.)	46 846	30 000	16 918
	– перегляд видань з метою відбору (пр.)	20 000	20 000	10 000
5	Збереження фонду			
5.1	оправа видань, в т. ч.:	-	240	106
	– періодичних	-	200	106
5.2	повна поаркушева реставрація рідкісних книг і документів	5 частк. (25 арк.)	1 частк. (40 арк.)	6 частк. (24 арк.)
5.3	часткова поаркушева реставрація дореволюційних видань	-	-	5 (27 арк.)
5.4	Часткова реставрація дореволюційних видань	59	100	57
5.5	ремонт видань, в т. ч.:	680	875	939
	– ремонт цінних видань	402	400	346
	– дрібний ремонт видань	278	475	593
5.5	Створення страхових копій рідкісних видань шляхом переносу на електронні носії інформації (CD-ROM)	246 док. (26 466 арк./ск.)	11 док. (4 861 арк./ск.)	9 пр. (2510 арк./ск.)
5.6	Звірка фонду з інвентарними книгами	82 209	100 000	91 909
5.7	Інвентаризація документів	52 749	267 200	320 361

№	Процеси роботи	Вик. в 2020 р.	План на 2021 р.	Вик. в 2021 р.
5.8	Вибіркова інвентаризація видань	1 902	-	-

2.4. Бібліотечна обробка документів. Організація каталогів і картотек

№	Показники роботи	Вик. в 2020 р.	План на 2021 р.	Вик. в 2021 р.
1	Систематизація документів, в т. ч.:	22 415	24 900	23 017
	- статей	17 083	19 400	19 018
2	Предметизування документів	5 891	9 000	7 249
3	Складання бібліографічного опису, в т. ч.:	31 209	33 240	34 893
	- нових надходжень, в т. ч.:	2 436	5 000	3 808
	• документів іноземними мовами	140	500	56
	- документів, виданих до 1917 р.	169	500	362
	- на видання, які відсутні в ЕК, в т. ч.:	5 530	2 000	13 889
	• періодичних видань (назв)	339 6 969 (номерів)	570 5 710 (номерів)	132 (12 387 номерів)
	• нот (пр.)	1 204	1 200	3 382
	- складання аналітичних БЗ, в т. ч.:	22 733	23 420	23 398
	• статей	22 712	23 420	22 286
	• нот	21	400	464
4	Організація і ведення карткових каталогів і картотек			
	– включення карток у ДБА:	22 902	22 100	24 420
	• каталоги	15 252	17 100	21 738
	• картотеки	904	5 000	2 682
	– вилучення карток з ДБА:	38 843	10 000	19 359
	• каталоги	21 471	8 000	17 971
	• картотеки	4 100	2 000	1 388
5	Бібліотечна обробка документів	2 605	7 500	11 495
6	Редагування ДБА бібліотеки, в т.ч.	21 185	21 000	32 880
	- повне редагування			19 800
	- поточне редагування			13 080

2.4.1. Формування електронних ресурсів та електронних баз даних

№	Показники роботи	Вик. в 2020 р.	План на 2021 р.	Вик. в 2021 р.
1	<i>Введення бібліографічного опису документів до електронних БД, в т. ч.: (Формування БЗ в БД ЕК)</i>	33 856	46 200	42 640
1.1.	- БД «Book» електронного каталогу, в т. ч.:	3 282	14 600	12 143
	• дореволюційних видань	169	500	362
1.2.	- БД «Magazine» електронного каталогу	17 104	20 000	18 094
1.4.	- БД відділу абонементів	1 991	1 800	1 183
1.5.	- БД відділу документів з медичних наук (книжкові видання)	4 850	5 800	6 564
1.6.	- БД відділу документів з медичних наук (статті з періодичних видань)	6 629	4 000	4 656
2	<i>Ретро введення бібліографічного опису документів до БД «Komplektator» електронного каталогу:</i>	8 173	6 910	15 769
	— періодичні видання (кількість номерів)	6 969	5 710	12 387
	— нотні видання	1 204	1 200	3 382
3	<i>Вилучення записів з електронного каталогу, в т. ч.:</i>	5 400	4 300	7 946
	- БД «Book»	5 400	2 300	5 684
	- БД відділу абонементів	-	2 000	2 262
4	<i>Редагування описів документів:</i>			
4.1.	Повне редагування БЗ видань в БД електронного каталогу «Book»	14 462	12 000	13 229
	Редагування описів видань в БД «Magazine»	162	1 000	1 337
4.2.	Редагування окремих полів (відмітка про інвентаризацію документа, місце зберігання тощо) в описах документів БД «Book» електронного каталогу	1 000	8 550	4 550
4.3.	Поточне корегування бібліографічних описів, в т. ч.:	59 441	20 000	47 482
	— книжкових видань	8 637	10 000	18 376
	— статей	50 941	14 200	29 106

2.5. Науково-методична діяльність

№	Показники роботи	Вик. в 2020 р.	План на 2021 р.	Вик. в 2021 р.
1.	Організаційно-методичні заходи, в т. ч.:			
	- день керівника	-	1	1
	- методичні студії	-	7	7
	- спільний партнерський проєкт	-	1	-
	- онлайнвий колоквиум	-	1	1
	- веб-заходи	7	3	3
	- культурознавчі студії	-	4	-
	- стажування, консультування	-	-	3
2.	Видавнича діяльність			
	- всього видань	3	5	4
	- назв, в т. ч.:	2	4	3
	- методичних посібників	2	1	1
	- матеріалів з досвіду роботи	-	1	2

2.6. Редакційно-видавнича діяльність

№ п/п	Показники роботи	Вик. в 2020 р.	План на 2021 р.	Вик. в 2021 р.
1.	Редагування бібліографічних, інформаційних та методичних матеріалів;			
	- назв	27	12	15
	- випусків	30	16	22
	в т. ч.			
	- матеріалів з досвіду роботи	1	2	3
	- методичних посібників	2	2	2
	- бібліографічних посібників	19	20	15
	- довідкових видань	1	1	1
	- літературно-художніх	1	-	-
	- рекламно-інформаційних	6	1	1
2.	Загальний обсяг (друк. аркушів)	59,9	-	67,5
3.	Загальний тираж	1 725	606	328
4.	Комп'ютерний набір			
	- видань	30	26	22
	- обкладинок	27	20	15

5.	Редакційна робота з матеріалами та їх публікація на веб-сайті	996	744	
	- анонси	206	150	
	- новини	790	590	
6.	Верстка книг	6 видань (523 с. формат А4) 8 видань (834 с.) (формат книжковий)	10 видань (1 562 с.) (формат А4) 10 (700 с.) (формат книжковий)	
7.	Дизайн та художнє оформлення			
	- видань	9	16	
	- книжкових виставок	79	112	
	- інших матеріалів	271	670	

ІІІ. ВИРОБНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

3.1. Обслуговування користувачів

У 2021 р. карантинні обмеження не дозволили багатьом постійним користувачам відвідувати бібліотеку через відсутність сертифікатів про вакцинацію. Саме тому особлива увага приділялась забезпеченню високого рівня обслуговування користувачів, впровадженню нових та розвитку існуючих сервісних послуг, підвищенню рівня масових заходів та комфорту для перебування користувачів у приміщенні книгозбірні. Це робилось не лише з метою організації гостинного бібліотечного простору, а й з метою залучення користувачів до відвідування бібліотеки.

Продовжуючи надавати традиційні бібліотечні послуги, працівники книгозбірні, за прикладом американських та європейських колег, долучились до надання соціальних послуг: надавали консультації та практичну допомогу відвідувачам для оформлення документів з метою зміни постачальника газу, допомагали генерувати он-лайн сертифікати про вакцинації та, створювати віртуальні картки Е-підтримки у додатку «Дія».

Продовжувалось обслуговування користувачів за проектом **«Виїзний абонемент»**. Минулого року до учасників проекту приєднались працівники МКП «Херсонський водоканал». Загальна кількість обслужених користувачів за проектом – 4106, що на 3071 більше, порівняно з 2020 р. Книговидача за проектом склала 22 427 пр. документів. (Див. таблицю №2.1. «Обслуговування користувачів»).

Протягом року фахівці бібліотеки організували і провели значну кількість масових заходів, книжкових експозицій, художніх виставок, презентацій. Загалом участь у масових заходах, організованих бібліотекою взяли участь 47847 херсонців та гостей міста. Проводилися екскурсії містом та бібліотекою для учнів шкіл, середніх спеціальних навчальних закладів, студентів вищих навчальних закладів, представників установ міста, херсонців (55 екскурсій – 3114 відвідувачів). Протягом року співробітники бібліотеки взяли участь у 112 заходах за межами бібліотеки, які відвідали 2827 осіб.

Забезпечувались умови для відпочинку і творчого розвитку відвідувачів: протягом року в бібліотеці працювали 17 клубів та об'єднань читачів за інтересами, систематично проводились майстер-класи, екскурсії, соціокультурні заходи, тренінги тощо.

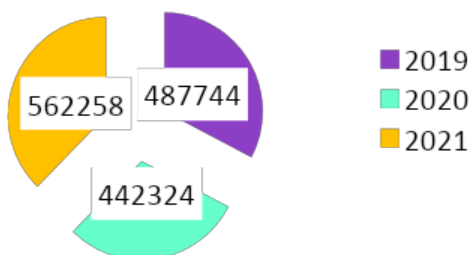
Для забезпечення більш високого ступеню комфортності було проведено ремонт приміщення відділу соціокультурної діяльності, частково замінено віконні блоки у відділі електронної бібліотеки, що сприяло загальному покращенню температурного режиму в бібліотеці.

Незважаючи на карантинні обмеження щодо правил відвідування бібліотеки, основні планові показники роботи було виконано.

Кількість відвідувань бібліотеки у 2021 році склала 104,9%, кількість обслужених користувачів – 102,1%, кількість книговидач – 100,5% від плану. Загальна кількість відвідувань бібліотеки (реальних і віртуальних) протягом звітного року склала 118 % від плану. Поступово зростає кількість відвідувань віртуальних ресурсів книгозбірні, зокрема офіційного веб-сайту.

Кількість відвідувань веб-сайту

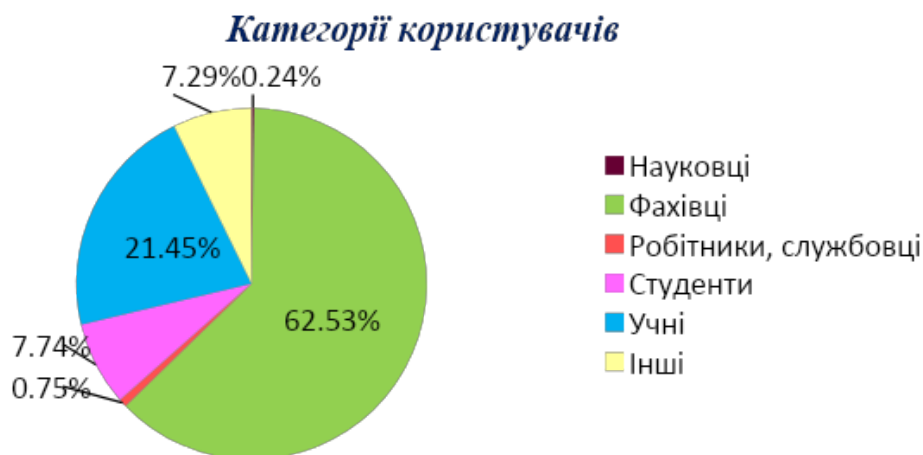

Але викликає занепокоєння той факт, що кількість користувачів за єдиною реєстрацією зменшилась на 330 осіб порівняно з 2020 роком. Основною причиною стало небажання людей вакцинуватися, в результаті чого доступ до бібліотеки їм було заборонено, але були й інші негативні фактори, які позначились на зменшенні кількості користувачів бібліотеки.

Відносні показники обслуговування користувачів дещо змінились (Див. табл.: 2.1. «Обслуговування користувачів»): показник обертаності фонду залишився на тому ж рівні, показник читаності зменшився до 18,4, що очікувано, адже поповнення фонду новими актуальними виданнями (на

які є попит користувачів) недостатнє, значно зменшився репертуар періодичних видань і, на жаль, найближчим часом позитивних змін у цьому питанні не очікується. Натомість показник відвідуваності трохи збільшився, що відбулося за рахунок збільшення кількості відвідувань масових заходів, які проводяться бібліотекою: насамперед різноманітних курсів і тренінгів.

Склад користувачів свідчить про те, що найбільшою були такі категорії як спеціалісти (серед яких переважають спеціалісти гуманітарного профілю) та учні середніх загальноосвітніх закладів. Кількість спеціалістів у процентному відношенні збільшилась і склала 62,53% (2020 – 60,3%, 2019 – 47,17%, 2018 р. 39,68%, 2017 р. – 41,4%).

Серед фахівців відсоток спеціалістів гуманітарного профілю традиційно вище, ніж спеціалістів технічного та сільськогосподарського профілю, проте, якщо порівнювати з даними 2020 р., то кількість спеціалістів технічного профілю дещо збільшилась (2020 р. – 2428, 2021 – 2624). Викликає занепокоєння те, що сталою залишається тенденція зменшення кількості студентської молоді: на 516 осіб (35,14%) порівняно з 2020 роком.

Відповідно, освітній склад користувачів бібліотеки теж дещо змінився: кількість користувачів з вищою технічною освітою збільшилась як у процентному відношенні (2021 – 17,42%, 2020 – 14,58%, 2019 р. – 13,7%, 2018 – 12,6%), так і в абсолютних цифрах (на 302 користувача: 2021 – 2 143, 2020 – 1 841).

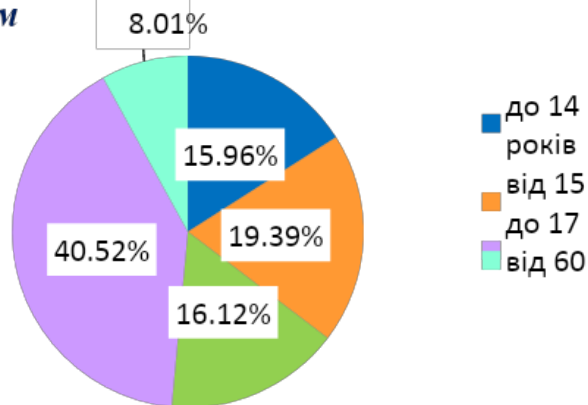

(Див.: додаток №2 «Кількість і склад користувачів за єдиним реєстраційним обліком»).

Склад користувачів за віком суттєво не змінився: більшість – це люди віком від 18 років (64,65% від загальної кількості читачів). Кількість користувачів віком від 15 до 17 років складає 19,39 %. (Див.:

додаток №2 «Кількість і склад користувачів за єдиним реєстраційним обліком»). Загалом за віковою ознакою найбільшою категорією користувачів бібліотеки залишаються люди віком від 22 до 59 років – 40,5%.

Кількість зареєстрованих користувачів за віком

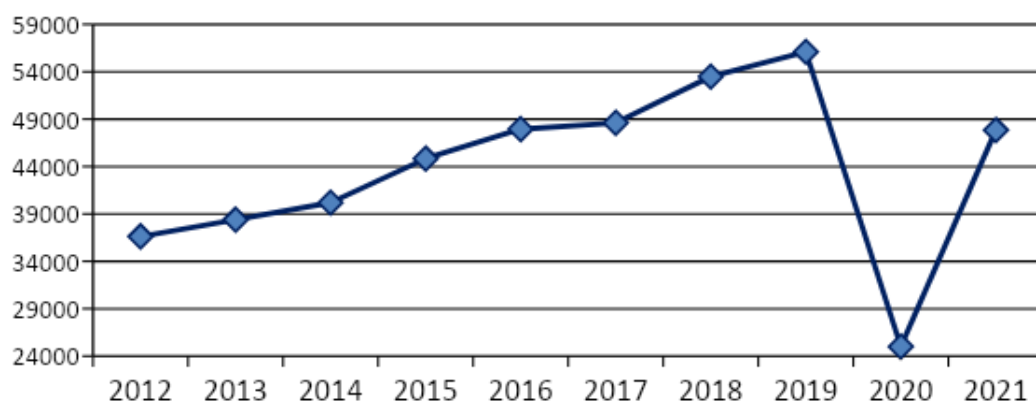

Збільшилась кількість користувачів, обслужених через нестационарні форми обслуговування (2021 – 4 523, 2020 – 3 019).

Із загальної кількості користувачів бібліотеки 83,2% складають мешканці міста, 16,8% – мешканці області, які безпосередньо відвідували книгозбірню.

Показник відвідуваності бібліотеки порівняно з попереднім роком збільшився за рахунок відвідувань масових заходів, організованих бібліотекою, в т.ч. проведених за межами бібліотеки та онлайн. Кількість проведених масових заходів у 2021 р. склала 848 (2020 – 647), а цифра їх відвідувань – 47 847). (Див. таблицю: 2.1. «Обслуговування користувачів»).

Динаміка відвідувань масових заходів по роках

Показник книговидачі збільшився, але не суттєво. Найбільшим попитом користувались періодичні та книжкові видання, попит на аудіовізуальні та електронні документи залишався на рівні 2020 р.

За галузевою ознакою у 2021 р. попит на суспільно-політичну літературу та документи з мистецтва і спорту переважав (45,02% від загального обсягу книговидачі). Загалом видача документів за галузевою ознакою у відсотках залишилась майже на рівні 2020 р., в той же час видача технічної літератури зменшилась на 13 095 пр. (на 18%), порівняно з минулим роком.

Політика України щодо впровадження української мови, зокрема у книговиданні позначилась на показнику книговидачі за мовною ознакою. Кількість україномовних видань виданих користувачам переважає кількість видань російською мовою. У 2021 р. кількість виданих документів українською мовою склала – 80,63%, що є найбільшим показником за всі роки. (Див.: додаток №3 «Видача документів за галузями знань, мовами та видами»).

3.1.2. Соціокультурна діяльність

Соціокультурна діяльність книгозбірні передбачала подальший розвиток проєктів, започаткованих у 2020 р., впровадження нових форм і видів роботи. Бібліотека стала організатором та учасником багатьох зустрічей, тренінгів, інформаційно-просвітницьких та соціокультурних заходів, які торкались найрізноманітніших аспектів суспільного та культурного життя.

Провідним завданням залишалось формування національної свідомості молодого покоління, знайомство широкого загалу з маловідомими сторінками української історії, створення умов для розвитку історичного краєзнавства та формування інтересу місцевої спільноти до культурної спадщини регіону, сприяння поширенню на Херсонщині української мови як національної цінності.

З цією метою, зокрема, реалізовувались міні-проєкти «Герої сучасної України» та «Самоцвіти України» (завдання останнього – познайомити херсонців з молодими українськими митцями, що мешкають в інших регіонах України та за кордоном), «Вивчай українську. Читай українською!», просвітницький веб-проєкт «Видатні постаті та події України», віртуальний проєкт «Арт-мандрівка Україною» та ін.

Продовжувала діяльність *арт-лабораторія «Українська хата – талантами багата»*. Протягом 2021 року проведено 14 засідань артлабораторії, з яких майже половина відбувалась за межами бібліотеки (у військовій частині Національної гвардії України, книгозбірнях смт. Білозерка, м. Берислава, с. Сонячного, м.Олешок, м. Станіслава тощо). Загальна кількість учасників – понад 500 творчих особистостей Херсонщини. Вперше в режимі online (в мережі Фейсбук) у партнерстві з громадськими організаціями проведено *щоквартальний Міжнародний мистецький online-фестиваль «ХатаФест»*, який надихнув поетів, читців, композиторів, авторів-виконавців, майстрів народних ремесел, вокалістів, хорових колективів і навіть шанувальників національної кухні з різних областей нашої країни на активну участь. У фестивалі загалом взяли участь понад 1000 учасників з 12 областей України, а також з Німеччини, Голландії, Португалії, Італії, Польщі та США. Загалом проєкт «Артлабораторія “Українська Хата – талантами багата”» за три роки об’єднав понад 3 тисячі краян, котрі, побували на майже 60 заходах.

Протягом 2021 року низку заходів було проведено в рамках проєктів «Самоцвіти України» та «Гордість Херсонщини». Творчі зустрічі з методистом Херсонського обласного палацу культури, співачкою Людмилою Курченко, керівником народного фольклорного ансамблю «Савутянка» Ольгою Куракіною, художницею Інною Красновською-Кафтан, народним баяністом і композитором, заслуженим працівником культури України Михайлом Баєвим, заслуженим журналістом України Анатолієм Марущаком, заслуженим діячем мистецтв України, відомим режисером Олегом Натяжним та ін. мали неабиякий розголос серед мешканців Херсонщини та гучний резонанс серед глядачів 3-х телеканалів, які висвітлювали зазначені заходи.

У 2021 р. Україна святкувала **30-річчя Незалежності**. Цю дату бібліотека відзначила циклом заходів, до якого увійшли презентації книжково-ілюстративних виставок, патріотичний квест для молоді, пішохідна краєзнавча екскурсія містом, інформаційне досьє «Україна – шлях до незалежності», яке було розміщено на бібліотечному веб-сайті.

Всеукраїнський *фестиваль патріотичної творчості* та авторських творів **#МИ_Є_КРАЇНА**, присвячений цій даті, відбувся 14 серпня 2021 року в залі каталогів Гончарівки. Участь у фестивалі взяли понад 300 учасників з Херсонщини та Миколаївщини, Львівщини та Київщини, які своїм

талантом уславили рідний край, родинну мову, неньку Україну та її синів-героїв, котрі боронять незалежність на сході держави.

Проводились заходи патріотичної спрямованості: квест для молоді «З Україною в серці», вечір - реквієм «Тим, хто врятував світ» (до Дня Чорнобильської трагедії), година мужності «Гордість і пам'ять» у форматі Zoom-спілкування (до Дня початку антитерористичної операції на Донбасі), година-реквієм «Пам'яті безвинно звинувачених» (до Дня пам'яті жертв депортації кримськотатарського народу), вечір-реквієм «Могильний вітер з тих ярів повіяв, а в полум'ях метався Бабин Яр» (до 80-ї річниці пам'яті жертв Бабиного Яру), урок пам'яті «Жінки і Голодомор-геноцид» (до Дня пам'яті жертв Голодомору та політичних репресій) «Конституція Пилипа Орлика як правовий феномен...» (зустріч у клубі «Кліо»), презентація виставки художніх робіт нашої землячки Тетяни Єрмоленко, яку вона присвятила загиблому українському воїну-герою – своєму сину Денису Олександровичу Бегіу та ін. Загалом проведено 34 заходи, направлені на зміцнення національної єдності, консолідації українського суспільства.

Популяризації української історії та культури сприяли тематичні матеріали, представлені у розділі «Інформаційні дос'є» на веб-сайті бібліотеки. Тематика дос'є стосувалась історії української революції, діяльності таких видатних постатей як Є.Коновалець, О.Ольжич, О.Теліга, О.Басараб та ін.

Любов до України, підвищення громадської свідомості неможливі без виховання любові до рідного краю, його історії та культури. Саме тому історичне просвітництво, зокрема історичне краєзнавство, продовжували займати чільне місце в соціокультурній роботі бібліотеки.

Реалізовувались заходи, направлені на спонукання користувачів до знайомства з історією регіону: пішохідні краєзнавчі екскурсії (проекти «Живе краєзнавство» і «Міфи та бувальщини міста "Річкової зірки"»), лекції (проекти «Цікава історія» та «Краєзнавчий фарватер»), четвертий історичний Фестиваль науково-популярної історії «Legio Historica. Херсон»,

тематичні засідання в клубі любителів історії «КЛЮ», краєзнавчі конкурси та заходи в рамках програми «Подорож краєзнавчими хмаринками» серед учнівської молоді. Крім того, були започатковані такі віртуальні проєкти як: «Херсонщина 24/7» та «Сторінками херсонських газет».

У День української писемності та мови книгозбірня традиційно стала майданчиком для написання Всеукраїнського диктанту національної єдності, долучившись до всесвітнього флешмобу. Продовжував роботу клуб «Дивослово», курси української мови, проєкт «Говоримо українською. Читаємо українське!».

У фокусі соціокультурної роботи залишались такі актуальні теми як: гендерна рівність, євроінтеграція України, екологічні проблеми суспільства, безпека в інформаційному середовищі, здоровий спосіб життя тощо.

Тривала робота з правового просвітництва. Основною категорією користувачів були учасники ООС, які гостро потребують правової допомоги. З цією метою протягом року реалізовувався проєкт «Правовий всеобуч для учасників ООС». Їм пропонувалися безкоштовні юридичні консультації щодо захисту законних прав та інтересів учасників ООС, насамперед про льоти та тільги. Також надавалася обґрунтована та об'єктивна інформація з усіх питань життєдіяльності ООС. Проєкт реалізовувався спільно з волонтерами (як в онлайн, так і в офлайн).

Активна діяльність Центру екологічної інформації була направлена на:

аккумуляцію знань щодо моніторингу якості атмосферного повітря та проведення адвокаційних компаній, налагодження зв'язків зі

спеціалістами у питанні моніторингу повітря по всій країні, зокрема співпрацю з ГО міст Запоріжжя та Полтави; популяризацію екологічного стилю життя як сучасного і трендового.

Спільно з громадськими організаціями проведено цілу низку заходів. Саме завдяки зусиллям працівників центру у Херсоні проводили такі масові заходи як «День Дніпра», «Кліматичний марш», Міжнародна екологічна акція до Всесвітнього дня прибирання, до проведення яких долучались старшокласники загальноосвітніх закладів, студенти та курсанти Херсонської державної морської академії. Це не тільки дало змогу привернути увагу громадськості до проблем навколишнього середовища міста та області, але й дозволило Херсону бути видимим на екологічній «мапі» України, тобто стати суб'єктом взаємодії для екологічних організацій та установ, які працюють в інших містах. Беручи участь у таких заходах як open air «Техно Плавні», фестивалях «Херсонські дЕКОрації», «З країни в Україну» та ін. центр став дійсним розповсюджувачем передових тенденцій у сфері поводження з відходами в місті.

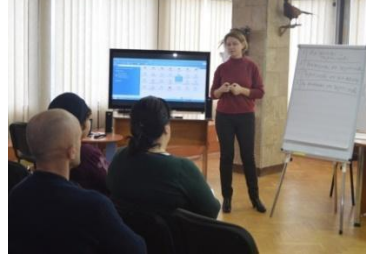
Екологічне просвітництво у 2021 році тісно переплелось з творчістю. Для проведення «Кліматичного маршу» була організована плакатна майстерня, де активні громадяни, представники ГО та студенти мали можливість висловити власні занепокоєння та спостереження з приводу зміни клімату. Під час таких майстерень традиційно відбувались бесіди щодо сталого розвитку та свідомого споживання.

Активна діяльність центру дозволила взяти участь у конкурсі екологічних стартапів від «Інституту місцевого розвитку» (м. Київ) та отримати в дар 9 настільних екологічних ігор.

Одним з напрямів роботи Центру було впровадження дискусійних форм роботи, проведення PR-акцій, конкурсів та інших заходів, розміщення актуальної інформації на веб-сайті Центру та активне щоденне наповнення його сторінки у соцмережах.

Виступи працівників з питань охорони природи та екології звучали по радіо, демонструвались на місцевих телеканалах (Херсон Плюс, KRATU, Суспільне UA: Херсон, ВТВ), низка публікацій була розміщена у місцевих онлайн-виданнях (медіаплатформах «Вгору», «Кавун.Сіті», всеукраїнське видання «Фокус») та у регіональному виданні «Вісник Успішні еко-практики».

Бібліотека не залишилась осторонь діяльності з надання допомоги безробітним та внутрішньо переміщеним особам: подальша співпраця з Херсонським міським центром зайнятості в рамках спільного проєкту «Шлях до успіху» не лише продовжувалась, а й активізувалась.

Для цієї категорії користувачів було розроблено і проведено низку семінарів, в т.ч. онлайн, спрямованих на вирішення питання працевлаштування людей з інвалідністю. У рамках проєкту проведено 75 тренінгів (в т.ч. онлайн).

Значна увага приділялась питанню соціальної реабілітації людей з особливими потребами, направленої на найбільш повну компенсацію обмежень життєдіяльності з метою відновлення соціального статусу людини, зміни психологічного відношення до життя. Центр для користувачів з особливими потребами фактично перетворився в інклюзивну платформу для спілкування та самореалізації користувачів з особливими потребами, а також у майданчик, де відсутня сегрегація та відокремлення за ознаками інвалідності, зі зберіганням пріоритетів обслуговування читачів з обмеженнями зору.

Впровадження прогресивних методів роботи, зокрема арт-терапії та анімалотерапії сприяє покращенню психоемоційного стану особливих відвідувачів бібліотеки, дозволяє їм опановувати нові творчі навички. Саме для цієї категорії користувачів втретє проведено *Тиждень креативної терапії «У гармонії з собою»*. До програми Тижня увійшли: засідання круглого столу «Креативна терапія на Херсонщині: проблеми та перспективи розвитку», 9 майстер-класів, заснованих на різноманітних арт-терапевтичних та анімалотерапевтичних практиках: нейрографіки,

ізотерапії, бісеротерапії, каністерапії, лялькотерапії, іпотерапії, пісочної терапії, мандало терапії, мистецтва орігамі, пластилінової анімації як арт-терапії. Вперше для учасників, що мають вади зору, був проведений авторський майстер-клас з бісеротерапії незрячої майстрині Світлани Кандали, створений спеціально, щоб навчати незрячих людей мистецтву бісероплетіння. Особливий інтерес викликав виїзний майстер-клас з іпотерапії на майданчик, де працює професійний іппотерапевт-реабілітолог Наталя Бондар. Інтерактивну складову Тижня доповнювали дві експозиції творчих робіт – зразків арт-терапевтичних занять. Перша експозиція демонструвала творчі роботи вихованців дошкільного закладу «Веселка», а

друга – результати арт-терапевтичної роботи психолога з особливою людиною – В'ячеслава Святко (м. Скадовськ).

Інформація про тиждень креативної терапії активно висвітлювалась у ЗМІ та на віртуальних ресурсах бібліотеки.

Креативна терапія як ефективний метод, що дозволяє розкрити творчий потенціал людини, віднайти оптимальні способи вирішення власних проблем отримала розвиток у проєкті *«Пізнай мене через творчість»*, реалізація якого розпочалася у 2021 р. Створений за проєктом інклюзивний майданчик дозволив учасникам майстер-класів опанувати нові навички роботи з фото- та відео обладнанням, ознайомитися з особливостями певного типу фото- та відеозйомки, навчитися створювати «замальовки» у техніці пластилінової анімації, навчитися брати інтерв'ю. Загалом було проведено 17 майстер-класів, які охоплювали різні напрямки аудіовізуального мистецтва: До проведення майстер-класів залучалися професійні фахівці своєї справи: фотохудожник, член Національної спілки фотохудожників України Олександр Андрущенко та професійна режисерка, заслужена діячка мистецтв Ірина Корольова. Загальна кількість учасників, які брали участь у реалізації проєкту складає 171 особу. Більшість з яких – родини, що виховують дітей з інвалідністю, зокрема дітей з розладами аутистичного спектру (РАС), синдромом Дауна, вадами зору. До проєкту долучилися й спеціалізовані навчальні заклади та майстри декоративно-ужиткового мистецтва і фотографи-аматори. Скористалися можливостями майданчика та відвідали майстер-клас з предметної фотозйомки 7 майстринь, які спеціалізуються у виготовленні прикрас в стилі «хенд-мейд», іграшок ручної роботи, елементів декору з бісеру. Учасниками вказаних майстер-класів з фотографії стало 11 осіб, половина з яких по завершенні надали свої роботи, зроблені під час навчання для експозиції в бібліотеці. Активності та можливості інклюзивного креативного майданчика привернули також увагу родин, які виховують дітей без нозологій. Це свідчить про те, що майданчик може бути не тільки платформою для творчої реалізації людей з інвалідністю, але й місцем родинного дозвілля.

Хід реалізації проєкту активно висвітлювався у ЗМІ. Протягом 4 місяців було створено 3 відеосюжети та 1 радіопередача (прямий ефір), 15 новин та 3 статті. Велика кількість інформації про діяльність майданчику та реалізацію проєкту розповсюджувалася й через соціальні мережі. Причому це були не тільки офіційні сторінки книгозбірні у соціальних мережах, а й особисті аккаунти учасників проєкту, де вони розповідали про свою участь у тому чи іншому майстер-класі. У роботі з особливими дітьми така терапія виступає як специфічна технологія соціалізації дітей – представників вразливих верств населення, що дозволяє «лікувати» засобами мистецтва з метою формування активної операційно-діяльнісної життєвої позиції.

Яскравим прикладом реалізації творчих ідей та соціальної адаптації людей з інвалідністю продовжує бути перший в Україні інклюзивний театр

при бібліотеці «Звичайна роль – особливий актор». Минулого року інклюзивна театральна труппа вже втретє взяла участь у Міжнародному театральному фестивалі «Мельпомена Таврії» та Всеукраїнському фестивалі творчості людей з інвалідністю «Барви життя» (м. Київ).

Цікавим та новим досвідом була співпраця з туристичним агентством «Херсон-на-Дніпрі», разом з яким було проведено захід «Бути чиймись очима» (катання на байдарках та сап-бордах для користувачів Центру, що мають вади зору) та ГО ««Аутизм – особливий всесвіт», спільно з яким розпочато проєкт: *«Працевлаштування молоді з РАС»*, покликаний домогтися у працевлаштуванні випускникам з розладами аутичного спектра (реалізація проєкту буде продовжуватись у 2022 р.).

Продовжувалась реалізація соціокультурного проєкту *«Бібліотека – лікарня: простір здоров'я громади»*.

Відвідувачі бібліотеки мали змогу зустрічатися з практикуючими лікарями (з сімейним лікарем, хірургом, офтальмологом) та психотерапевтами, прослухати лекції на різноманітні теми: «Коронавірус: як уберегти себе і своїх близьких», «Що потрібно знати, готуючись до хірургічної операції?», «Запитайте у лікаря про хвороби очей», «Реабілітація після пневмонії та COVID-19», «Транс в якості терапії», відвідати години здоров'я, під час яких вони отримали не лише відповіді на питання, що їх хвилюють, а й певні медичні послуги (вимірювання артеріального тиску, гостроти зору, експрес-тест рівня цукру в крові, температурний скринінг тощо). В рамках проєкту, за запитом користувачів, було організовано зону вакцинування від корона вірусу Covid-19 в фойє бібліотеки.

Усі ці проєкти дозволили розширити контингент користувачів бібліотеки та підвищити значимість бібліотечної установи у суспільстві.

Значна увага приділялась формуванню в суспільстві ідеї важливості ролі книги і читання. У зв'язку з цим удосконалювалися методи ефективної популяризації книги та читання, розширено використання віртуальних форм та ІКТ: реалізовано такі віртуальні проєкти як: *«Книга дня»*, *«Літературні смаколики»*, *«У ракурсі книги»*, *«Людина у пошуку себе»* та ін., для презентації книг активно використовувались соціальні

мережі, а творчі зустрічі з українськими письменниками проводились з використанням інтернет-платформ для спілкування.

З метою просування читання у співпраці з Бериславською міською радою та громадськими організаціями було проведено Перший Всеукраїнський літературний онлайн фестиваль «Письменницька ватра над Дніпром».

Минулий рік пройшов під знаком літературного ювілею – 150-річчя від дня народження Лесі Українки. До цієї дати був проведений вечір-портрет «Я в серці маю те, що не вмирає», флеш-моб «Леся у листах», який передбачав читання вголос листів Лесі Українки у певні дати різними людьми (переважно користувачами книгозбірні), музично-поетичний вечір «Нехай мої струни лунають» (спільно з обласною філармонією), у якому брали участь камерний оркестр «Гілея», народний артист України Харіс Ширінський, заслужені артисти України Тетяна Григор'єва та Олександра Тарновська, артистка Херсонського обласного академічного музично-драматичного театру ім. М. Куліша Олена Пасько, а також організовано книжково-ілюстративні виставки та перегляди. Крім того, на веб-ресурсах бібліотеки представлено кілька відео, підготовлених бібліотекарями: Леся Українка «Ви щасливі, пречистії зорі» (3307 переглядів), "DO" із циклу "Сім струн" (4044 перегляди), «Надія» (5693 перегляди), Максим Рильський «Ти себе Українкою звала» (782 перегляди).

З метою просування книги і читання організовувались книжково-ілюстративні виставки, проводились заходи в рамках проєкту «Навколо читання». До традиційних заходів таких як вечір пам'яті «Собор душі Олеся Гончара», додалися інтерактивні та неординарні: поетичний вечір на Дніпрі «Сонце одне на двох» з відомими українськими поетами Сергієм Пантюком та Тетяною Шептицькою, квест «Літературний лабіринт», інтерактивна гра «Пригоди Гаррі Поттера», лекторій «Книгознавча мозаїка», он-лайн година з Тарасом Шевченко та ін.

Проведення презентацій книг у бібліотеці сприяло підвищенню її соціального статусу та іміджу, розширенню рамок

бібліотечно-бібліографічного спілкування, залученню до книгозбірень нових користувачів. Минулого року було проведено 17 презентацій: серед них – презентації збірок Галини Бокшань «Вініл», Світлани Дідух-Романенко «Маяк і маятник», книги Олександра Меньшова

«Репринти незакінчених чернеток» та Олександра Калініченко «Я - маршал», антології творів херсонських письменників «Мозаїка літературної Херсонщини», роману «Згвалтоване кохання» Андрія Осіпова, роману «Княгиня Острозька» Марії Ткачівської (онлайн), бібліографічного

покажчика «30 років Незалежності України: наукове осмислення. Бібліографія», книги «Ukrainer. Країна зсередини» тощо. Важливою подією стала презентація книги «Калейдоскоп асканійської природи», автором якої є директор біосферного заповідника «Асканія - Нова», кандидат біологічних наук, вчений-біолог та еколог Віктор Гавриленко. Подія доповнювалася фотоекспозицією та активно висвітлювалася у ЗМІ та соцмережах.

Цього року в Україні вперше було проведено *Національний тиждень читання*. Гончарівка не залишилася осторонь цієї важливої події. У рамках Національного тижня читання у відділі наукової інформації та бібліографії було проведено дві презентації книг – повісті «Верифікація вічності» Олександр Меньшова та «Нетипове» Альони Мовчан. Після таких зустрічей на згадку залишаються не лише приємні емоції, але й книжкові подарунки з автографами авторів. Тому важко переоцінити значення даного методу популяризації книги та читання.

З метою популяризації книги та читання створено 13 відео роликів, в т.ч. 4 буктрейлери, які представлені на веб-ресурсах Гончарівки.

З метою презентації бібліотеки як платформи для генерації сучасної культури продовжувалась реалізація загальнобібліотечного проєкту «*Арт-простір*».

Щорічний *фестиваль «Таврійський тиждень мистецтв/Забалка»*, враховуючі карантинні обмеження, другий рік поспіль проходив у змішаному форматі: офлайн та онлайн, що надало можливість залучити до фестивалю бібліотеки області, які стали своєрідними майданчиками для демонстрації творчості майстрів з невеличких міст.

Фестиваль проходив під слоганом «Від класики до сучасності». Значно розширилась географія заходу. Участь у фестивалі взяли 150 митців із Херсона, Миколаєва, Одеси, Києва, Софії, а також із багатьох населених пунктів Херсонщини. Під час фестивалю у приміщенні книгозбірні демонструвалися 30 експозицій, а в онлайн форматі було створено 107 віртуальних презентацій творчості, які розміщувалися на офіційному ютуб-каналі бібліотеки та на сторінках у сомережах. В рамках фестивалю майстрині декоративно-ужиткового мистецтва провели 3 майстер-класи.

Звітний рік був багатим на мистецькі події які відбулися у бібліотеці: фестивалі, літературно-мистецькі вечори, культурологічні акції, презентації виставок, в т. ч. художніх, а також новий проєкт «Дебют у Гончарівці», мета якого сприяння презентації творчості митців-початківців. Вони знайшли позитивний відгук серед мешканців міста та області.

Подією для міста стала фотовиставка «Діапозитив: крізь позитив», авторами якої стали два професійні фотохудожники: Олександр Андрющенко (м. Херсон, Україна) та Ігор Міланов (м. Софія, Болгарія). Загалом протягом року було експоновано 19 художніх виставок як відомих митців, так і початківців: персональна виставка картин «Неповторна чарівність дитинства» Юрія Шапка; «Настрій: коралі від Світлани Гаврилів»; авторська виставка ляльок Ольги Степанової «Ляльковий світ»; персональна виставка Марії Шнайдер-Сенюк «Запах євшан-зілля», фото виставка Микити Билима «Життя в моменті» та ін.

Зростала роль бібліотеки у процесі безперервної освіти як виробника і поширювача різноманітних знань. З метою реалізації освітньої функції використовувались такі форми роботи, які б підтримували у людей потяг до знань та їх постійного оновлення. У 2021 році загальнобібліотечний проєкт під назвою «Бібліотечна академія» об'єднав «під одним дахом» заняття в «Школі інформаційного комфорту», «Книгознавчому лекторії» та жіночому кар'єрному клубі «Вікно до успіху»; проведення інтерактивних екскурсій книгозбірнею, мовних курсів та курсів з інтернет-технологій, тренінгів, майстер-класів, дискусій, практикумів; підготовку пізнавальних відео під рубрикою «Мистецтво – в маси» тощо.

Найбільшою популярністю користувались заняття, що проводились в рамках проєкту, підтриманого Посольством США в Україні, «Територія інформаційного комфорту: школа академічної доброчесності і критичного медіамислення». Оплата 2-х місяців користування додатком Zoom та рекламної продукції дозволило зробити проєкт більш масштабним (загалом за півроку було проведено 15 заходів), зустрічі проводились не лише в приміщенні книгозбірні, а й поза межами бібліотеки та онлайн. Для онлайн заходів було розроблено контрольне тестування з використанням Google-форм. Найбільшим попитом користувався вебінар «Плагіат та інші види порушення академічної доброчесності». Під час дії проєкту були знайдені нові партнери.

Бібліотека взяла участь у міжнародній інтерактивній виставці “Data CTRL Centre” на основі “The Glass

Room: Misinformation Edition” від Tactial Tech. Виставка була представлена не лише на плакатах, а й на планшетних комп’ютерах, які дозволили використовувати спеціально розроблені застосунки для навчання медіа грамотності. Вона привернула увагу як мешканців міста, так і місцевих ЗМІ.

Було проведено низку заходів і тренінгів, направлених на навчання користуванню електронними соціальними та адміністративними послугами (користуванню смарт-технологіями, 3D-технологіями, мобільними пристроями), в першу чергу мешканців Херсонщини поважного віку.

Продовжували діяти курси української мови. У зв’язку із запровадженням обов’язкового складання іспиту на рівень володіння державною мовою для багатьох категорій громадян України на базі бібліотеки було відкрито центр проведення іспитів, а на базі відділу наукової інформації та бібліографії почав реалізовуватися освітній курс із української мови для державних службовців, навчання на якому протягом вересня-грудня 2021 року пройшло понад 80 осіб, які відвідували заняття у шести групах. Серед курсантів – працівники Держспоживслужби, обласної ради, поліцейські, лікарі, викладачі тощо. У результаті запровадження даного курсу вагомо збільшилася кількість відвідувань у бібліотеці, а також для більшості громадян курси стали гарним приводом ближче познайомитися з бібліотекою не лише як книгозбірнею, але й як важливим культурним та освітнім центром нашого міста.

Враховуючи реалії сьогодення, значна увага приділялась створенню віртуальних продуктів і послуг та їх розміщенню на веб-ресурсах книгозбірні.

Бібліотека позиціонувала себе як загальнодоступний майданчик для

комунікацій, місця для інтелектуального дозвілля та реалізації творчих можливостей.

Фестивалі, конкурси, перегляди фільмів, настільні ігри, майстер-класи, зустрічі у читачьких клубах та об’єднаннях, заходи в рамках проєктів *«Арт-Підвал»*, *«Казковий диванчик»*, *«Зимове свято в бібліотеці»* сприяли залученню широкої аудиторії

реальних та потенційних користувачів і партнерів.

Соціальне партнерство було одним із факторів успішної роботи бібліотеки. Завдяки новим партнерам у бібліотеці були проведені два яскраві заходи: шоу-змагання *«Битва роботів»* (у співпраці зі школою *«Robo-house»*) та передноворічний шаховий турнір.

Непересічною музичною подією у стінах Гончарівки став конкурс-гра *«Караоке-батл»*, участь у якій брали команди не лише з Херсона, а й з

області (м. Нова Каховка, смт. Білозерка, м. Олешки). Він отримав широкий розголос у соцмережах і матиме своє продовження.

Значні можливості для проведення змістовного дозвілля, для індивідуального творчого розвитку надавав майданчик *Maker space*, а проєкт *«Фабрика Hand made»* розширив свої межі. Майстер-класи відбувалися не тільки в стінах бібліотеки, а й на вулицях міста, у кафе «Дон Марко» та в навчальних закладах. Організовані майстер-класи були різнопланові: «Ловець снів» (панно), «Танцююча балеринка» (панно), «Паперовий тюльпан» (паперопластика), «Кавовий живопис», «Новорічна листівка» (папертоль) та ін. Протягом року проведено 165 майстер-класів для людей різного віку.

Проєкт «Бібліоканікули», який об'єднав 2 проєкти «Літо з бібліотекою» та «Зимове свято в бібліотеці», дозволив залучити до відвідування Гончарівки велику кількість юних і маленьких херсонців (понад 2 тис. дітей та підлітків).

З метою сприяння саморозвитку та самореалізації кожної особи, самовдосконаленню і аматорській творчості в рамках вільного часу на базі бібліотеки продовжували працювати клуби за інтересами: «Дивослово», «КЛІО», «Веселка», «Елінг», «КОМ», «Ракурс» та ін. Популярність клубів не падає. Великою мірою це пояснюється тим, що засідання проводяться в різних формах (інтерактивні лекції, екскурсії, лекції-діалоги, презентації книжок, ігри, зустрічі з цікавими особистостями).

Важливим напрямком діяльності книгозбірні залишалась її реклама. Значні зусилля були спрямовані на поживлення рекламно-іміджевої діяльності бібліотеки, що дає можливість користувачам оцінити роль бібліотеки і книги в сучасному суспільному житті, зокрема на проведення різноманітних PR-акцій під час загальноміських фестивалів, підготовку виступів на радіо і телебаченні. Крім того, реалізовувався проєкт «Бібліотека під хмарами» (протягом червня-жовтня бібліотекарі виходили на вулиці міста і спілкувались з людьми з різних соціальних та вікових груп, розповідаючи про бібліотечні ресурси та сервіси, проводячи майстер-класи та огляди книжкових видань, запрошуючи на заходи до бібліотеки.), проводились інтерактивні акції, знімались рекламні відео ролики для розміщення в інтернет, організовувались фотозони.

Активною була діяльність бібліотеки у соціальних мережах, про що свідчить збільшення кількості людей, що підписані на соціальні сторінки бібліотеки в Інтернет (Facebook, Instagram). Популяризація діяльності бібліотеки відбувалась також через ЗМІ. Це і виступи працівників на місцевих телеканалах і участь у програмах обласного радіо, і статті в місцевих газетах.

Загалом, протягом 2021 року, масові заходи, організовані бібліотекою, відвідало майже 50 тисяч мешканців та гостей міста й області. Бібліотека стає більш відкритою, випробовує нові формати, намагаючись максимально задовольнити інформаційні, освітні, соціокультурні, дозвіллієві потреби громади Херсонського регіону

3.2. Інформаційна та довідково-бібліографічна робота

У 2021 році забезпечення якісного та сучасного інформаційно-бібліографічного обслуговування користувачів залишалось одним з головних завдань. При цьому значна увага була зосереджена на нарощуванні потенціалу власних інформаційних ресурсів і представлення їх у глобальній інформаційній мережі.

Бібліотека відмовилась від поповнення значної кількості карткових каталогів і картотек, залишивши лише основні: абетковий і систематичний генеральні каталоги, систематичний читацький каталог та деякі каталоги і картотеки на спеціалізовані фонди книгозбірні, зокрема зведений краєзнавчий каталог, каталог рідкісних і цінних видань. У зв'язку з цим та через зменшення обсягу нових надходжень кількість карток, що вливались до каталогів – зменшилась. Проте, значний обсяг роботи було проведено з редагування та реставрації карток в бібліотечному ДБА: в абетковому генеральному каталозі було відредаговано 5050 карток, реставровано 1250 карток; у систематичному генеральному каталозі відредаговано 14750 карток. Електронний абетково-предметний покажчик до Систематичного каталогу видань систематизованих за УДК, який на 1.01.2021 налічував 3350 рубрик, за 2021 рік поповнено 758 новими рубриками.

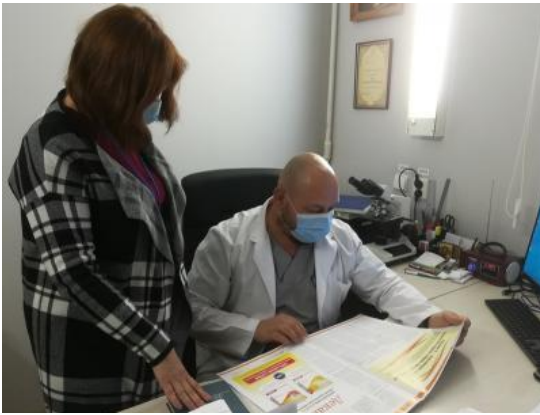
В ході переведення інвентарних книг бібліотеки в електронну форму було проведено часткову звірку інвентарних книг з каталогами, в результаті чого з карткових каталогів вилучено 12736 карток на списані раніше видання, з електронного каталогу вилучено 5684 БЗ. Крім того, в ЕК відредаговано 14566 БЗ.

Продовжувалась робота в Системі корпоративної каталогізації медичних бібліотек для формування “Зведеного електронного каталогу медичних бібліотек України”. В звітному році за відділом документів з медичних наук для розпису було закріплено 60 пр. журналів з 35 передплачених. За рік відправлено для учасників корпоративної діяльності понад 1580 бібліографічних записів з 8 назв журналів. Відповідно конвертовано до БД «*medic_MGZNS*» 1395 бібліографічних записів з 8 назв журналів. Всі записи створюються відповідно до методичних рекомендацій, розроблених Національною науковою медичною бібліотекою України та пересилаються через канал FTP.

Традиційно надавались довідково-бібліографічні послуги користувачам як в приміщенні бібліотеки, так і онлайн через архів Віртуальної довідкової служби та веб-сайт «Віртуальний бібліограф». Всього працівниками структурних підрозділів бібліотеки було надано 2341 бібліографічну довідку, найбільшу кількість традиційно надавали працівники відділу наукової інформації та бібліографії. Незважаючи на вільний багатоаспектний доступ до світової мережі медичні фахівці в пошуках необхідної інформації звертались до працівників відділу документів з медичних наук. Впродовж року їм надано 21 письмову довідку ускладненої тематики, зокрема: «Утилізація медичних відходів: вимоги та правила», «Стандартні операційні процедури медсестер при Covid-19», «Малоінвазивний остеосинтез в лікуванні переломів різної локації», «Літературне краєзнавство», «Історія футуристичних видань», «Книговидання в Україні», «Сакральний живопис України» та ін., значна частина з них були розміщені на веб-ресурсах бібліотеки.

Бібліографічне інформування здійснювалось через підготовку та надання інформації на замовлення індивідуальних і групових абонентів

інформації, проведення Днів інформації та Днів спеціаліста, підготовку і розповсюдження інформаційних списків. Пріоритет в інформаційному обслуговуванні традиційно надавався медичним працівникам та викладачам учбових закладів.

Бібліотека обслуговувала 143 абоненти інформації, з них 62 абоненти індивідуального бібліографічного інформування. Це працівники музеїв, держслужбовці, краєзнавці, науковці та інші групи населення. Особлива увага приділялась інформуванню медичних працівників, адже значення медичної

інформації особливо зростає сьогодні, коли відбувається реформування медичної галузі, визначаються шляхи розвитку охорони здоров'я. 98 абонентів інформації (68%) складають саме медичні працівники. З метою оперативного задоволення інформаційних запитів фахівців система інформаційно-бібліографічного забезпечення включала різні форми надання інформації:

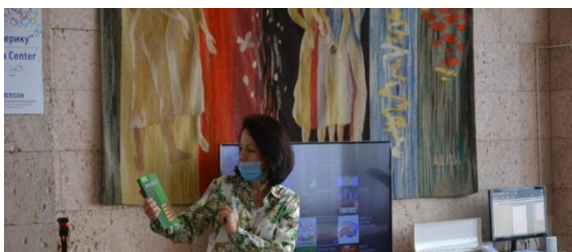
- вибіркове розповсюдження інформації (ВРІ) індивідуальним абонентам;
- колективне розповсюдження інформації;
- адресна розсилка бібліографічної інформації електронною поштою, по телефону, через «Facebook Messenger»;
- виконання тематичних запитів користувачів;
- підготовка інформаційних і тематичних списків;
- виконання письмових бібліографічних довідок ускладненої тематики і розміщення їх у відкритому доступі на веб-сайті.

У звітному році через систему ВРІ забезпечено індивідуальною інформацією 62 абоненти, яким направлено 201 повідомлення. Теми індивідуальної інформації були різними за ступенем складності: «Принципи діагностики та лікування бешихи», «Вертеброгенна паталогія», «Мігрень у педіатричних пацієнтів», «Covid-19 та депресивні розлади» та ін. Судячи з карт зворотного зв'язку значна кількість позицій з надісланих повідомлень викликає інтерес та використовується в практичній роботі.

Успішно працював сервіс електронної доставки документів за запитами абонентів індивідуальної інформації. Лише для медичних працівників, серед яких головний лікар обласного онкологічного диспансеру Сокур І.В., лікар-офтальмолог Красножан О.В., лікар-оториноларинголог Подлесний С.Є. та ін., у звітному році відправлено більше 170 відсканованих копій статей з періодичних видань.

Для колективного інформування медичних фахівців за рік підготовлено і видано 80 інформаційних списків з питань медицини за 25 темами.

Бібліотека традиційно проводила Дні інформації та Дні спеціаліста (для

викладачів загальноосвітніх закладів «Освітній процес у закладі загальної освіти», викладачів української мови та літератури «Система роботи вчителів української мови та літератури при підготовці учнів до ЗНО», для викладачів історії «Нові підходи та методики вивчення історії транзитного часу», для слухачів центру зайнятості «Планування кар'єри в епоху змін» тощо), які супроводжувались тематичним бібліографічними оглядами літератури.

Протягом року в інформаційній роботі активно використовувались такі форми як бібліографічні огляди та книжкові перегляди. Огляди книжок із фондів бібліотеки і тематичні перегляди літератури регулярно проводились на засіданнях клубів, під час соціокультурних та інформаційних заходів, розмішувались на інтернет-ресурсах бібліотеки. Так на веб-проєкті «Віртуальний бібліограф» було розміщено 10 бібліографічних оглядів: «Відображення подій на сході України в художній літературі», «Книжки для успішного навчання та виховання», «Актуальні питання міждисциплінарної взаємодії в онкології», «Інформаційні ресурси бібліотеки – викладачам медичного коледжу» та ін. Усього проведено 28 бібліографічних огляди.

З метою популяризації періодичних видань проведено 4 дні періодики: для студентів гідрометеорологічного коледжу; Херсонського державного університету, слухачів Херсонської академії безперервної освіти, вчителів історії та правознавства загальноосвітніх шкіл міста.

Не залишалось поза увагою бібліотечних працівників і сприяння формуванню бібліографічної культури жителів. У 2021 р. ця робота здійснювалась в рамках освітнього проєкту «Школа інформаційного комфорту». Працівники відділу наукової інформації та бібліографії спільно з відділом електронної бібліотеки та відділом документів іноземними мовами провели 15 заходів в рамках даного проєкту, які включали лекційні та практичні заняття з питань академічної доброчесності, медіа грамотності, інформаційного імунітету, захисту особистої інформації, авторського права тощо.

Крім того, було проведено 9 бібліографічних уроків, 5 інформаційних брифінгів для старшокласників, студентів вишів, директорів шкіл, які перебували на навчанні в Херсонській академії безперервної освіти, надано значну кількість консультацій щодо використання ДБА та пошуку необхідної інформації в електронному каталозі бібліотеки; до програми багатьох екскурсій бібліотекою входило ознайомлення з основами ББЗ.

Традиційно велась робота з підготовки та випуску бібліографічних та інформаційних видань, зокрема малих форм бібліографії рекомендаційного характеру. Було підготовлено та розміщено на сайті 8 бібліографічних пам'яток, зокрема: «Конституція Пилипа Орлика як феномен світового правознавства», «Книги з фонду Гончарівки для успішних батьків», «Скандинавська ходьба – здоров'я, краса, успіх» та ін. (Див. додаток № 9 «Видавнича діяльність»).

3.3. Формування, організація і збереження документних ресурсів

2021 рік традиційно був складним в плані поповнення бібліотечного фонду. Негативні зміни в індустрії книговидавання, проблеми з фінансуванням книгозбірні через зменшення обласного бюджету негативно позначились на поповненні фондів, адже основним джерелом придбання нових видань залишаються бюджетні асигнування.

Обсяг бюджетних коштів виділених на поповнення фонду склав всього 204 тис. гривень, з яких більшу частину, понад 72%, витрачено на передплату періодичних видань.

Бюджетні кошти (грн.)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
На передплату періодики	142000,00	115870,00	148852,32	198479,20	186434,16	148133,90
На придбання інших видань	43584,00	153410,00	124630,76	82920,80	44374,84	55866,20
Всього:	185584,00	269280,00	273483,08	281400,00	230809,00	204000,10

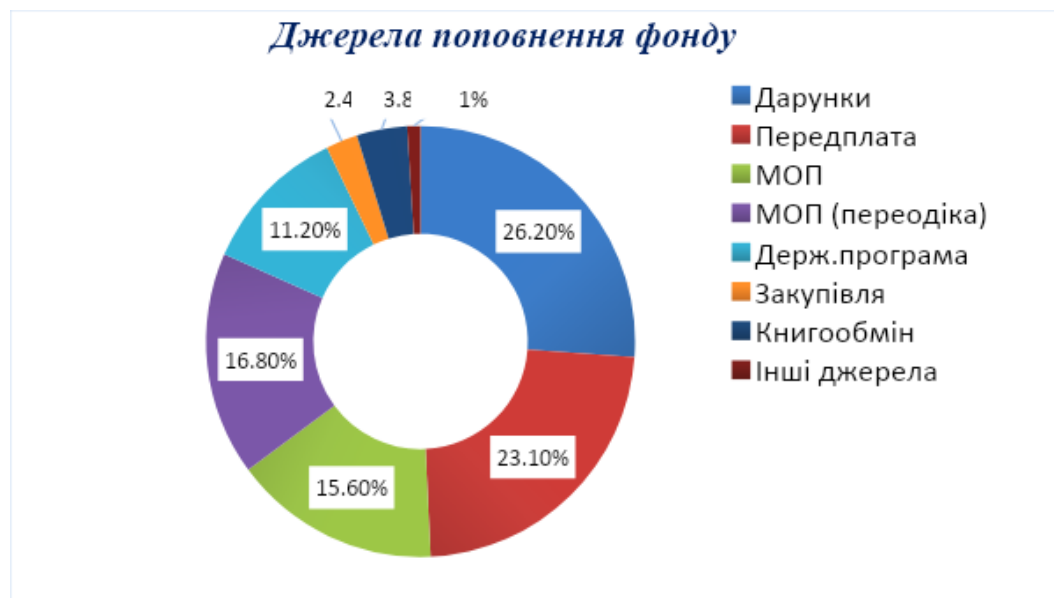
Протягом року надійшло всього 5061 пр. документів, включаючи періодику, кількість вилучених документів була дещо більшою. В результаті на 01.01.2022 рік обсяг бібліотечного фонду зменшився і складає 974 293 пр. документів. Якщо раніше приріст фонду складав більше 1 % і відповідно відбувалось деяке оновлення фонду, то з 2009 р. приросту фонду не відбувається, а коефіцієнт оновлюваності вперше фактично дорівнює нулю, що не відповідає жодним міжнародним нормам.

Роки	Надійшло	Вибуло	Всього документів	Коефіцієнт оновлюваності %	Приріст фонду %
2016	7 624	11 082	950 528	0,8	0
2017	7 443	11 417	946 554	0,8	0
2018	69 841	33 986	982 409	1,2	1
2019	6 815	14 028	975 196	0,7	0
2020	4 311	4 971	974 536	0,5	0
2021	5 061	5 304	974 293	0,0	0

Джерелами поповнення фонду в 2021 році стали:

- Дари від організацій, установ та фізичних осіб – 1 325 пр. (110 назв);
- Передплата періодичних видань України – 1 171 пр. (132 назви), з яких: 1139 пр. журналів, 32 компл. газет;
- Місцевий обов'язковий примірник періодичних видань – 849 пр., з яких 708 пр. журналів, 141 компл. газет;
- Місцевий обов'язковий примірник документів (книги та ін. документи) – 788 пр. (729 назв);
- Державна програма поповнення бібліотечних фондів – 2020 (Державна установа «Український інститут книги», наказ Міністерства культури України та інформаційної політики України №1906 від 17.06.2020 р. «Про затвердження Порядку відбору, придбання та розподілу книжкової продукції для поповнення бібліотечних фондів») – 317 пр. (302 назви);
- Державна програма поповнення бібліотечних фондів – 2021 (Державна установа «Український інститут книги», наказ Міністерства культури України та інформаційної політики України №1906 від 17.06.2020 р. «Про затвердження Порядку відбору, придбання та розподілу книжкової продукції для поповнення бібліотечних фондів») – 245 пр. (243 назви);
- Державна програма від Інституту енциклопедичних досліджень НАН України – 6 примірників (1 назва);
- Книгообмін між бібліотеками України – 190 пр. (133 назви);
- Закупівля документів у книговидавничих та книготоргових організаціях за бюджетні кошти – 120 пр. (120 назв);
- Інші джерела (видавнича продукція КЗ «Херсонська ОУНБ ім. Олеся Гончара» ХОР та надходження від Департаменту реалізації гуманітарної політики Херсонської ОДА) – 50 пр. (12 назв).

Коло джерел комплектування фонду не змінилося, але вперше обсяг надходжень за рахунок дарунків від організацій, установ та фізичних осіб перевищив кількість надходжень документів з інших джерел. Частина поповнення фонду за рахунок місцевого обов'язкового примірника документів склала 31,4% від загальної кількості надходжень.

Завдяки тому, що пересічні громадяни (в т. ч. науковці, письменники, поети, діячі культури і мистецтва Херсонщини) дарують свої домашні бібліотеки та нові видання, авторами яких вони є, поповнюється не лише фонд Гончарівки, а й фонди бібліотек міста і області (через ОРФ), до яких передається частина книжкових подарунків. У 2021 році від установ, благодійних організацій та приватних осіб до бібліотеки надійшло – 1325 пр. (понад 82% від загальної кількості цих надходжень – дарунки від приватних осіб). Книги бібліотеці були подаровані Херсонською торгово-промисловою палатою (74 пр.), Харківським національним університетом ім. В. Н. Каразіна (60 пр.), ГО «Українська хата – талантами багата» (27 пр.), Посольством Республіки Польща у м. Києві (26 пр.), Міжнародним Товариством Польських Підприємців в Україні (24 пр.), Українським інститутом національної пам'яті (23 пр.). Серед дарунків приватних осіб найбільш значущими були дарунки від Альони Мовчан, Світлани Дідух-Романенко, Олескандра Меншова, Андрія Осіпова, Марії Ткачівської та ін.

На сьогоднішній день передплата періодичних видань залишається одним з основних джерел комплектування фонду періодичних видань.

У 2021 році по передплаті до бібліотеки надійшло 1171 пр., при цьому репертуар періодики значно скоротився. Якщо ще у 1998 р. бібліотека передплачувала 958 назв періодичних видань (в т.ч. 316 назв газет, 603 назви журналів, 39 назв інформаційних видань), то у 2021 – всього 132 назви, з них 32 – газети.

І це загальноукраїнські видання, поповнювати фонд місцевими періодичними виданнями вдається лише завдяки отриманню місцевого обов'язкового примірника. Відділ формування фондів активно працював у цьому напрямку, регулярно направляючи листи усім видавничим установам регіону про необхідність дотримання Закону України «Про обов'язковий примірник документів».

Найбільш активними у наданні бібліотеці виданих документів (згідно вимог вищезазначеного закону) були Видавничий дім «Гельветика» та видавництво «Олді-плюс», а також Херсонська міська типографія, завдяки якій бібліотека отримувала майже всі місцеві краєзнавчі видання.

Також бібліотека отримувала місцевий обов'язковий примірник документів від Херсонського державного аграрного університету; Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради; Херсонської державної морської академії; Херсонського національного технічного університету; Херсонського державного університету.

За Державними програмами поповнення бібліотечних фондів 2020–2021 рр. надійшло до фонду бібліотеки 568 пр. книжкових видань, в т.ч. від Інституту енциклопедичних досліджень НАН України – 6 пр. (1 назва).

Через книгообмін надійшло 190 пр. Обмінно-резервні фонди бібліотек України продовжують свою роботу у цьому напрямку. Видання надходили від Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – 69 пр., Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого – 81 пр., Національної наукової медичної бібліотеки України – 22 пр.

На закупівлю книжкових видань та інших документів у 2021 році кошти з обласного бюджету були виділені у сумі 55 866,20 гривень. Враховуючі вартість книг, їх надходження за рахунок закупівлі у книгарнях та видавництвах були найменшими за останні 20 років, що не дозволяє задовольняти читацький попит. Бібліотека практично не має можливості формувати фонд відповідно до своїх функцій і завдань.

Обсяг коштів, виділених з обласного бюджету для закупівлі книжкової продукції

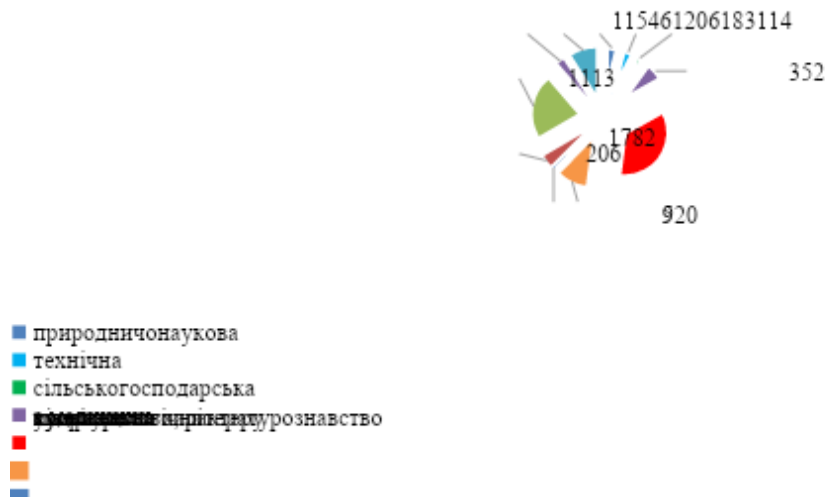

Аналіз видового потоку нових надходжень свідчить, що у його структурі присутні основні види документів. Враховуючи, що попит користувачів на книжкову продукцію і періодичні видання залишається профілюючим, при поповненні фонду пріоритет належав цим видам документів. На жаль, недостатнім було надходження нотних та електронних видань: протягом року надійшло всього 37 пр. нотних видань та 13 пр. електронних документів.

Галузева структура нових надходжень бібліотечного фонду в цілому відповідає галузевій структурі читацьких запитів, проте пріоритет у комплектуванні надавався літературі гуманітарного характеру, а саме

виданням з історії, економіки, філософії, педагогіки. Значним попитом користуються у читачів сучасні, в т.ч. перекладні, видання з психології та художня література. На жаль, незважаючи на те, що постійно високим є попит фахівців на медичну літературу, її надходження були не значними через високу вартість цих видань.

Галузева структура нових надходжень

В мовному аспекті при комплектуванні документного фонду книгозбірні перевага надавалась україномовним виданням. Протягом року до бібліотечного фонду надійшло 3 626 пр. (72%) видань українською мовою, 972 пр. (19%) – російською мовою, 420 пр. (8%) – іноземними мовами, 43 пр. – мовами національних меншин (38 пр. – польською, 5 пр. – татарською). Книжки, видані іноземними мовами надійшли до бібліотеки завдяки подарункам, в т.ч. завдяки проектам Гете-інституту та Посольства Польської Республіки в м. Києві.

Розподіл нових надходжень за мовами

Політика формування бібліотечного фонду передбачає його оптимізацію на основі не лише якісного поповнення документами підвищеного попиту, різними за видами, тематикою, мовами, використовуючи для цього всі можливі джерела, а й вивчення та очищення від зношеної, морально застарілої, непрофільної літератури.

Тому протягом 2021 року велась робота з вилучення застарілих, зношених, дублетних видань. З фонду бібліотеки було вилучено 5304 пр. документів, з них:

- 4611 пр. (87%) за причиною «фізично зношені»;
- 581 пр. (10%) з причини «застарілого змісту»;
- 98 пр. (2%) з причини «втрачені читачами»;
- 14 пр. (1%) – «дублетні».

Книжкові видання складають 59% всіх виключених видань, періодичні видання – 15%, брошури та неопубліковані видання – 12%, аудіовізуальні документи – 10%, ноти – 3%, образотворчі видання – 0,3%, та електронні видання – 0,1%.

Із загальної кількості періодичних видань 14 комплектів газет списано як дублетні, 632 пр. журналів вилучено як фізично зношені, 160 пр. – з причини морально застарілі.

Структура вилучених видань за змістом наступна: 26% (1379 пр.) – художня література, 15% (818 пр.) – видання суспільно-політичного характеру, 13% (694 пр.) – документи з питань освіти і культури, 11% (570 пр.) – видання з мистецтва, 9% (490 пр.) – універсальні видання, 9%

(469 пр.) – технічна література, 6% (333 пр.) – видання з питань мовознавства та літературознавства, 6% (325 пр.) – видання з питань медицини, 2% (109 пр.) – природничонаукова література, 2% (94 пр.) – сільськогосподарська література, 1% (23 пр.) – документи з фізкультури і спорту.

За мовами вилучені видання розподілилися наступним чином: українською – 1097 пр. (21%), російською – 4206 пр. (79%), іноземною – 1 пр.

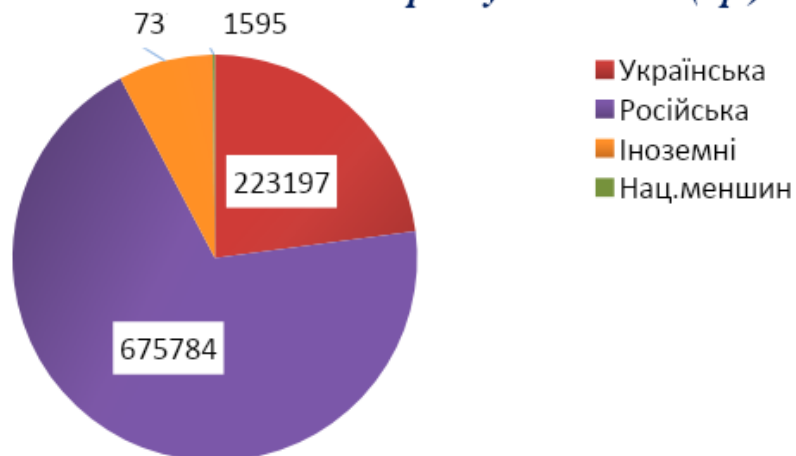
Загальний обсяг вилучених видань був меншим, ніж у минулі роки. Причиною цього є проведення значного обсягу інвентаризації фондів, зокрема у відділі зберігання та реставрації бібліотечних фондів.

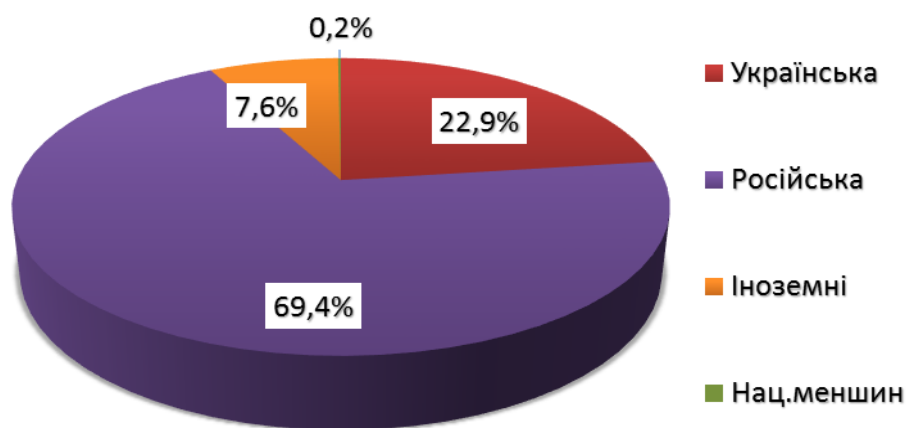
На кінець року обсяг бібліотечного фонду складає 974 293 пр. документів з різних галузей знань. На жаль, видовий склад фонду не відповідає повною мірою запитам користувачів (дуже малу частку складають аудіовізуальні та електронні видання). Більшість фонду представлено документами, виданими російською мовою, проте частка україномовних видань у бібліотечному фонді щороку збільшується.

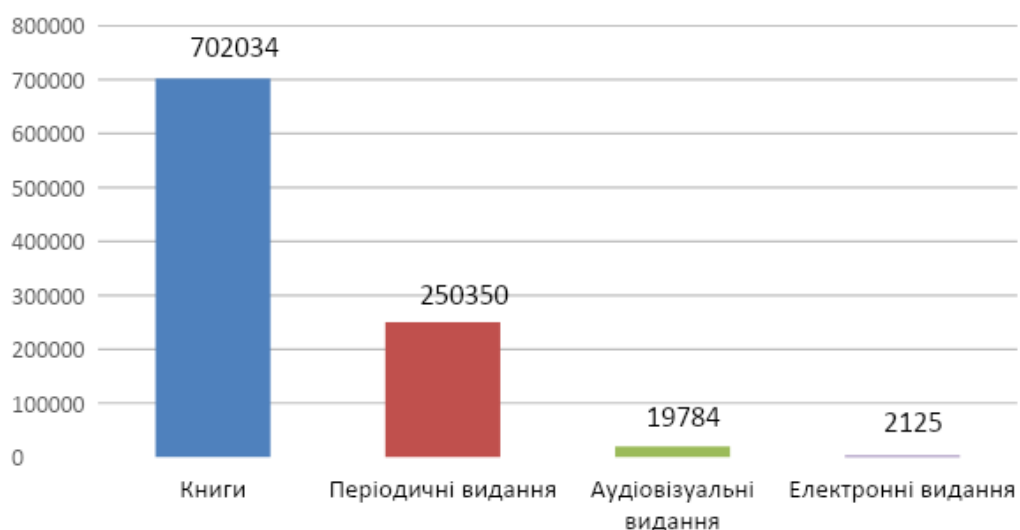
Склад бібліотечного фонду за мовами (пр.)

Склад бібліотечного фонду за мовами (%)

Склад бібліотечного фонду за видами

Протягом року відповідно до «Перспективного плану інвентаризації бібліотечних фондів КЗ «Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Гончара» ХОР на 2019-2023 рр.», завершено

інвентаризацію фондів відділу краєзнавства, відділу рідкісних і цінних видань, частини фонду відділу зберігання та реставрації бібліотечних фондів. Загальний обсяг інвентаризованого фонду склав 320 361 пр.

Вперше за 4 роки здійснено опрацювання 106 комплектів періодичних видань, проведено значну роботу з реставрації та ремонту цінних видань, зокрема позапланову часткову поаркушеву реставрацію 6 книг з фонду відділу рідкісних і цінних видань, а також продовжено поаркушеву реставрацію видання «Иллюстрированная жизнь животных. Всеобщая история животного царства» А. Брэма (в обсязі 13 арк.).

Згідно «Перспективного плану оцифровування колекційних видань з фондів Херсонської ОУНБ ім. Олесь Гончара на 2021 – 2025 рр.». продовжувалась робота зі створення страхових копій книжкових раритетів бібліотеки та перенесення їх на електронні носії. За рік на електронні носії перенесено 9 пр. документів, серед яких:

- Грінченко Б.Д. Нелюб/ Б.Д.Грінченко; іл.. П.Лапина. – Київ: Рух, 1927.- 21 с. (24 арк./ск.);
- Щириця Ю. Земельне питання / Ю.Щириця. – Вінниця: Вид. т-ва «Воля: Друк. Спадкоємців Р.Б.Шерра, 1917. – 59 с. (63 арк./ск.)

З метою забезпечення якісного статистичного та фінансового обліку бібліотечного фонду та задля збереження друкованих варіантів інвентарних книг в задовільному стані тривала робота з переведення інвентарних книг (записів) в електронний формат (табличний редактор Excel). Протягом року в електронний варіант переведено 34 книги, звірено та відредаговано 55 618 записів, до ЕК внесено 14 560 записів (відсутніх в електронній базі даних). Таким чином, за 2 роки з 380 рукописних інвентарних книг працівниками було опрацьовано 170 книг (записи з рукописних інвентарних книг перенесено у сформований електронний файл, виявлено помилки, невідповідності тощо), з яких 34 повністю відредаговано.

Тривала робота з поповнення електронної БД періодичних і нотних видань записами на документи минулих років, що зберігаються в основному книгосховищі та не були внесені до ЕК бібліотеки. Протягом року ця база даних поповнилась, а саме:

- періодичні видання краєзнавчої тематики (відділ краєзнавства): зареєстровано 627 номерів газет (22 збірки, 187 назв);
- періодичні видання постійного строку зберігання (відділ зберігання та реставрації фондів) в IRBIS APM “Комплектатор – Періодика”: зареєстровано 11 760 номерів журналів (60 назв, букви И – М);
- нотні видання відділу мистецтва: введено 3 382 документи.

У 2021 році Державна установа «Український інститут книги» продовжила здійснювати програму поповнення бібліотечних фондів у новому форматі, що передбачає новий механізм співпраці з публічними бібліотеками. КЗ «Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олеся Гончара» Херсонської обласної ради долучилась до її виконання: надали пропозиції щодо переліку публічних бібліотек регіону, які візьмуть участь у програмі; провели анкетне опитування та збір інформації по основним показникам діяльності бібліотек; взяли участь у роботі Експертної ради з відбору книжкової продукції для участі у програмі, провели оцінювання відібраної продукції у «Автоматизованій системі відбору та розподілу книжкової продукції» (2660 пропозицій). Крім того, постійно надавали консультації бібліотекам області (24 бібліотеки-учасниці) відносно державної програми та провели он-лайн навчання.

Робота сектора обмінного фонду

Основна діяльність сектора обмінного фонду була направлена на:

- перерозподіл документів, отриманих за державною програмою та їх розповсюдження серед бібліотек області;
- обмін документами з бібліотеками України;
- доукомплектування діючого фонду бібліотеки;
- прийом книжкових видань від приватних осіб і установ для подальшого використання в бібліотеках.

Всього у 2021 році до обмінного фонду надійшло 19350 пр. видань. Джерела надходження традиційні:

- державні програми;
- бібліотеки України (книгообмін);
- дарунки від приватних осіб та установ;
- з фонду бібліотеки (дублетні та непрофільні).

Лева частка документів (72%) надійшла за державною програмою поповнення бібліотечних фондів 2021 року (13 823 пр.) та державною програмою від Інституту енциклопедичних досліджень НАН України (158 пр.).

З бібліотек України отримано 284 пр. (1,4%), а саме: з Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого – 98 пр., з Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського – 88 пр., з Наукової бібліотеки імені М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка – 5 пр., з Національної наукової медичної бібліотеки України – 55 пр., Одеської національної наукової бібліотеки – 22 пр.

26% від усіх надходжень до ОРФ склали подарунки та благодійна допомога від організацій та фізичних осіб, з яких лєвова частка (4360 пр.) видань надійшла від установ та благодійних фондів:

- Державної установи «Український інститут книги» – 2 592 пр. видань в рамках програми «Книжкові проєкти до 30-ї річниці Незалежності України» та 532 пр. Повного академічного зібрання творів Лесі Українки у 14 томах;
- Національного музею Голодомору-геноциду в рамках проєкту «Боротьба за свідомість» – 30 пр.;
- ТОВ «Видавництво «Віват» в рамках реалізації проєкту «4ICP41-29084 «Дисиденти. Книга інтерв'ю Вахтанга Кіпіані з дисидентами – представниками різних народів, ув'язнених у Радянському Союзі» – 50 пр. книги «Дисиденти/уклад. і передмова В. Кіпіані»;
- Департаменту реалізації гуманітарної політики Херсонської ОДА – 343 пр. видань місцевих авторів;
- Управління внутрішньої та інформаційної політики Херсонської ОДА – 62 пр. видань (щорічний обласний конкурс «Краща книга Херсонщини»);
- ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації» – 32 пр. видань.

Отримано також видання з Центру економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова, Національного інституту стратегічних досліджень, Інституту медичної радіології та онкології ім. С.П. Григор'єва Національної академії медичних наук України, Інституту соціології, Інституту стратегічних оцінок, ГО «Центр інформації про права людини» та інших.

Від приватних осіб отримано 636 пр. видань.

89 пр. надійшло з фонду КЗ «Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека імені Олеся Гончара» ХОР;

Водночас протягом 2021 року з обмінного фонду вибуло 17 880 пр. документів, з яких 15 155 пр. (85%) – це документи, які надійшли в рамках державних програм поповнення фондів бібліотек і були передані до фондів публічних бібліотек області. З них 14587 пр. передано до бпублічних бібліотек області, 568 пр. надійшло у фонд обласної КЗ «Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека імені Олеся Гончара» ХОР.

***Передача документів до публічних бібліотек області,
що надійшли за державними програмами поповнення
бібліотечних фондів***

Державна програма поповнення бібліотечних фондів, 2020 13 108 пр.	Державна програма поповнення бібліотечних фондів, 2021 1 858 пр.	Енциклопедія Сучасної України т.21-22 189 пр.
•КЗ "ХОУНБ ім. Олеся Гончара - 317 пр., •бібліотеки області - 12791 пр.	•КЗ "ХОУНБ ім. Олеся Гончара - 245 пр., •бібліотеки області - 1613 пр.	•КЗ "ХОУНБ ім. Олеся Гончара - 6 пр., •бібліотеки області - 183 пр.

Протягом року з обмінного фонду було списано 330 пр. видань.

Підготовлено та розіслано 2 інформаційні списки, до яких увійшло 352 назви. Замовлені за цими списками документи були направлені в книгозбірні області, а саме: в Чаплинську центральну бібліотеку – 120 пр., в Асканія-Нова центральну бібліотеку селищної ради – 6 пр., Білозерську центральну бібліотеку ім. Петра Григоренка – 6 пр., Лазурненську сільську бібліотеку – 9 пр., Великокопанівську сільську бібліотеку – 13 пр.

На сайті бібліотеки були розміщені 2 інформаційні списки, до яких увійшли місцеві видання та видання КЗ «Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека імені Олеся Гончара» ХОР. Всього 60 назв. Замовлені видання були направлені в Чаплинську центральну бібліотеку – 4 пр., в Асканія-Нова центральну бібліотеку – 6 пр.

3.4. Електронні ресурси та автоматизація бібліотечних процесів

У 2021 р. значний обсяг робочого часу було витрачено на формування якісних електронних баз даних власної генерації як одного з основних компонентів інформаційної діяльності бібліотеки як бібліографічних, так і повнотекстових) та надання користувачам доступу до них в режимі онлайн. Протягом року вони були значно поповнені та відредаговані (Див. табл.2.4.1.«Формування електронних ресурсів та електронних баз даних»).

На 01.01.2022 р. кількість бібліографічних записів в електронному каталозі складає 1 479 610, зокрема електронний каталог видань з медичних наук – 533 893.

Користувачі бібліотеки мали доступ до світових повнотекстових електронних ресурсів, наданих бібліотеці Посольством США в Україні та Гете-інститутом в Україні, а також до електронного архіву української історичної періодики LIBRARIA компанії «Архівні інформаційні системи».

Тривала робота по формуванню колекції документів з фонду відділу краєзнавства та відділу рідкісних і цінних видань у форматі PDF та їх подальшому розміщенні в електронній бібліотеці на веб-сайті. Загалом на 01.01.2022 р. в електронній бібліотеці представлено 305 пр. документів, в т. ч. протягом року в ЕБ розміщено 138 пр. видань, ще 20 підготовлено для подальшого представлення на веб-сайті. З фонду відділу користувачам було видано 709 видань на електронних носіях.

Забезпечуючи потреби користувачів та враховуючи те, що у зв'язку з пандемією люди почали більше уваги приділяти віртуальним ресурсам, бібліотека звернула свою увагу на поповнення та оновлення власних веб-ресурсів. Змінено дизайн бібліотечного веб-сайту, докладалися зусилля до створення відео контенту не лише рекламного а й просвітницького характеру.

Систематично продовжувалась робота з подальшого розширення та удосконалення віртуального «Музею книги». На його сторінках створено нові розділи «Персоналії. Біографістика. Автографи» та «Українські видання ХІХ – поч. ХХ ст.», на яких розміщувались нариси, присвячені видатним діячам культури, освіти, науки, української літератури. Нові міні-проекти інформаційного характеру розміщувались на інших веб-проектах бібліотеки: «Просто і доступно про здоров'я», «Херсонщина 24/7», «Сторінками херсонських газет», «Цікава історія», «Актуалізація та промоція культурної спадщини», «Право та закон для кожного», «Людина у пошуках себе» та ін.

РІП «Арт-кавун» поступово трансформується у портфоліо креативних індустрій на Херсонщині, тому основна увага приділялась розділу «Art-особистості», де коригується існуюча інформація та створюються нові сторінки.

Велась активна робота над контентом веб-сайту «Мистецький хайвей»: розділ «Мистецькі постаті» збагатився новими статтями: «Григорій Верьовка. Визначний українець», «Лицар українського кіно – Іван Миколайчук», «Олександр Білаш. Творець ментальності» та ін.; рубрика «Картинна галерея» поповнилася інформацією про творчість художників Ніно Чакветадзе та Івана Айвазовського; з'явилися нові розділи («Це цікаво!», «Онлайн-вікторини») тощо.

Найбільшим попитом користувались бук-трейлери, відеореклама книги, онлайн вікторини та опитування, а також відео майстер-класів. Відвідуваність веб-ресурсів книгозбірні у 2021 р. склала майже 800 тис. (Див. табл. 2.1. «Обслуговування користувачів»).

Статистика відвідування бібліотечного веб-сайту свідчить про зростання кількості користувачів та відвідувань. Відвідуваність у 2021 р. зросла майже на 30 %, порівняно з попереднім роком (з 442 324 у 2020 р. до 603 487 у 2021 р.), кількість користувачів – на 18% (з 468,4 тис. до 554,7 тис.), кількість переглянутих сторінок зменшилась порівняно з 2020 р., але це може свідчити про те, що користувачі легше знаходять потрібну їм інформацію. На жаль, значно зменшилась відвідуваність сайту Центру екологічної інформації та сайту відділу документів з медичних наук, а відвідуваність порталу Арт-кавун залишилась майже на тому ж рівні.

Присутність книгозбірні у соціальних мережах покликана сприяти активізації читацького інтересу до її діяльності. У 2021 році Гончарівка була представлена у таких соціальних мережах як Facebook, Instagram та Youtube.

За рік загалом у соцмережах розміщено 1 868 постів, з них на офіційній сторінці у фейсбук розміщено 1 330 постів (960 пости дублювали інформацію, розміщену на сайті бібліотеки, 370 постів були унікальними і розмішувалися лише в соціальних мережах); 24 відео було розміщено на каналі Youtube з метою реклами бібліотеки та її діяльності, 16 – з метою реклами книги і читання, інші – це відео майстер-класів та відео просвітницького характеру. Кількість охопленої аудиторії на фейсбуці протягом всього року – 732 188, в середньому 61 тис. щомісячно (2020 – 895 766 чол., 2019 – 541 364). Кількість людей, які підписались на ці сторінки поступово зростає, у 2021 р. їх число - понад 5 000, в т. ч. 1 200 – на Інстаграм, 3 650 – на фейсбук, 230 – на ютуб-каналі.

IV. НАУКОВА РОБОТА

4.1. Науково-дослідна діяльність

У 2021 році бібліотека взяла участь у дослідженнях головних бібліотек України. А саме – науковому дослідженні Національної історичної бібліотеки України «Краєзнавчі ресурси бібліотек України як підґрунтя для розвитку місцевого туризму», регіональному дослідженні Одеської національної наукової бібліотеки «Інформаційні потреби віддалених користувачів бібліотек Півдня України» та бібліографічному вивченні «Бібліографічні та методичні видання бібліотек Південного регіону України. 1991-2006 рр.» для створення метабібліографічного покажчика (Одеська ННБ).

Основною константою наукової діяльності бібліотеки залишається дослідження фонду рідкісних видань; перегляд, вивчення, атрибуція, бібліографування, актуалізація та промоція. Переглянуто і опрацьовано 2511 пр. колекційних видань, 788 пр. з числа видань іноземними мовами, виданих до 1917 року. Продовжувалось вивчення фонду «Україніки» - українських видань початку та першої чверті ХХ ст. Серед розвідок, присвячених цьому періоду – дослідження мало вивчених українських видавництв початку ХХ ст.: «Вік», «Криниця», «Рух», «Український вчитель», про піднесення української перекладацької справи; про подвижників українського книговидавництва та освіти, а саме – Степана Кульженка, Якова Чепіги, Бориса Грінченка, педагога Людмили Дмитрової, культурних діячів та митців Опанаса Сластіона, Георгія Нарбута та інших. Наявність великої кількості матеріалів, присвячених видатним діячам культури, освіти, літератури, науки України різних епох, сприяло згрупуванню результатів вивчення у новий комплекс «Персоналії. Біографістика. Автографи». Дослідницькі розвідки були сформовані у такі теми: «Видавнича діяльність Якова Оренштайна», «Прижиттєві видання праць Катерини Грушевської», «Портретна галерея кобзарів Опанаса Сластіона», «Олександр Кониський – перший біограф Тараса Шевченка», «Екслібриси Перевальського з колекції художнього слова», «Спогади про Модеста Левицького та його прижиттєві праці», «Яків Бердичевський. Записки бібліофіла».

Тема книговидавництва, як і раніше, залишається в полі зору дослідників. Було підготовлено нариси з книговидавництва – «Українські підручники 1917 – 1921 років», «Український художній переклад світової літератури 1920-1930 років», «Книги театральної тематики періоду Другої світової війни», «Книги львівських дорадянських видавництв», «Мелодії українських народних дум», «Дивосвіт української казки» та ін.

Традиційно здійснювалось оцифровування документів з колекції «Україніки». Оцифровано 8 пр., що в поаркушевому обсязі складає 2510 листів/сканів.

Продовжувалась робота по удосконаленню наукового довідково-бібліографічного апарату рідкісного фонду, корегування бібліографічних записів. Здійснено корегування у базі даних 2511 бібліографічних записів.

Здійснення державної експертизи культурних цінностей за напрямком «Рукописні книги та друковані видання» на запит Митниці ДФС у Херсонській області є своєрідним дослідженням окремих книжкових пам'яток, а також підвищенням кваліфікації у цьому напрямку. Цьогоріч було проведено експертизу історико-культурної цінності надзвичайно рідкісного документу – старопільське текстове релігійне видання (збірка - конвалют) першої половини XVIII ст. з нотами, латинською мовою «Ритуал таїнства та інших церковних церемоній».

У зв'язку з відзначенням у 2022 році 150-річчя від дня заснування бібліотеки, актуалізувалась робота по вивченню історії книгозбірні. Було опрацьовано *de visu* краєзнавчі періодичні видання минулих років з метою усунення лакун з цієї теми, доповнено довідково-бібліографічний апарат новими бібліографічними записами на виявлені публікації. Опрацьовано та оцифровано звіти бібліотеки, що зберігаються в Державному архіві Херсонської області. На підставі вивчених матеріалів буде підготовлено нарис та бібліографічний показчик «Бібліотек таврійських флагман...».

Науково-організаційна діяльність здійснюється у партнерстві з Херсонським державним університетом. Так, вже третій рік проводиться III регіональна краєзнавча конференція «Микола Василенко і процес відродження української культури та державності» (онлайн).

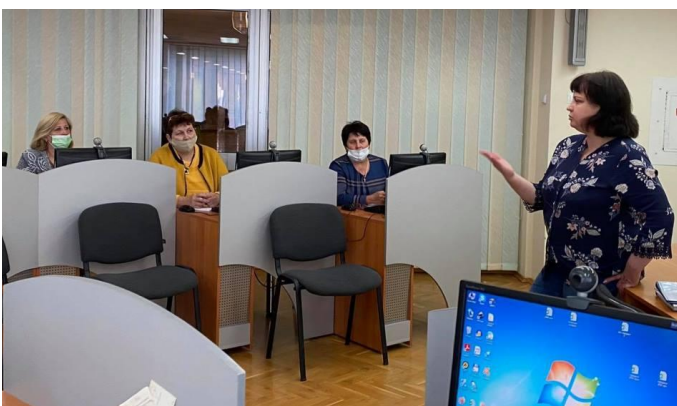
4.2. Науково-методична робота

В рамках адміністративної реформи, ліквідації районної ланки методичних центрів в сферу впливу обласної універсальної наукової бібліотеки потрапили публічні бібліотеки територіальних громад, перш за все сільські.

В зоні методичного забезпечення обласної бібліотеки перебувають 460 публічних бібліотек територіальних громад Херсонщини.

Робота в умовах карантину внесла значні корективи в методичну діяльність бібліотеки. Практично вся діяльність з підвищення кваліфікації бібліотекарів здійснювалась в режимі онлайн, активно використовувались при цьому можливості платформи Zoom.

У 2021 році підвищення кваліфікації бібліотечних працівників територіальних громад області здійснювалось в рамках методичних студій «Бібліотека територіальної громади», заняття якої проводились за темами,

що цікавить бібліотекарів. Проведено 7 занять, участь в яких взяли понад 800 бібліотекарів 362 бібліотек (переважно сільських),

працівники відділів освіти, культури, молоді та спорту територіальних громад. Особливістю занять стало залучення до їх проведення, крім провідних бібліотекарів обласної бібліотеки, заступника голови Херсонської обласної державної адміністрації з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації (CDTO) П.М.Кулика, представників публічних бібліотек територіальних громад. Велику зацікавленість бібліотекарів викликали також інші онлайн заходи: вебінари, День керівника, колоквиум тощо. В цілому за 2021 рік проведено 12 вебінарів із загальною кількістю учасників 1452 бібліотекаря.

На замовлення територіальних громад проведено консультування та розроблені моделі організації мережі публічних бібліотек в Каховській міській, Білозерській селищній, Тавричанській сільській територіальних громадах. Консультування бібліотечних працівників здійснюється в основному в режимі 24/7.

Проведена робота щодо оснащення бібліотек області комп'ютерами в рамках спільного проєкту з Міністерством цифрової інформації. Розроблено та почато реалізацію проєкту ПРООН «Бібліотеки – освітні хаби», який передбачає оснащення технікою та проведення потужних освітніх компаній в центральних публічних бібліотеках Великоолександрівської, Верхньорогачицької та Скадовської територіальних громад.

Важливим напрямком методичної діяльності залишалась система електронної звітності бібліотек (ЕСMaP). Більшість публічних бібліотек області відзвітували в системі за 2020 рік.

Видавнича діяльність відділу традиційно представлена електронними виданнями. На сайті бібліотеки розміщене видання «Знаменні та пам'ятні дати на 2022рік». Підготовлені видання «Бібліотечний банк інновацій» і «Тека керівника бібліотеки».

Розпочата робота над оновленням сайту «Методист онлайн»: розробляється нова архітектура, нове оформлення, розпочато оновлення окремих розділів.

Проведена значна робота з підвищення кваліфікації бібліотечних працівників області, що призвело до значного збільшення відвідуваності сайту.

4.2.1. Підвищення кваліфікації бібліотечного персоналу області

№	Зміст роботи	Обсяг	Виконавці
1.	Проведено цикл вебінарів для центральних та районних бібліотек, бібліотек ТГ області:		НМВ
	– «Бібліотеки області з погляду ЕСМАР»	1 захід	НМВ
	– «Рік 2022: планування та звітність публічних бібліотек регіону»	1 захід	НМВ, дирекція
	– «Міжзвітний період ЕСМАР»	1 захід	НМВ
2.	Проведено заняття методичних студій «Бібліотека територіальної громади» за темами: - Фонди бібліотек територіальних громад; - Облік, списання, інвентаризація; - УДК в бібліотеках громад; - Сучасні форми промоції читанн; - Промоція читання та бібліотеки через соцмережі; - Бібліотека в соціальних мережах: Youtube, Instagram та Facebook; - Цифрова бібліотека в громадах Херсонщини	7 занять: презентації, повідомлення	НМВ, ВФФ, ВК
3.	Проведено підсумковий онлайн-колоквиум “Бібліотека громади: нова реальність”	1 захід: презентація, консультування	НМВ
4.	Проведено День керівника online “Публічні бібліотеки Херсонщини: погляд крізь статистичні дані”	1 захід: презентація, консультування	НМВ
5.	Проведено літературно-бібліографічні студії "Популяризація бібліографії засобами читання: традиції та інновації"	1 захід: презентації.	ВНІБ, відділи бібліотеки
6.	Взяли участь в онлайн заняттях VIII Всеукраїнської школи методиста	Участь в вебінарах	НМВ

7.	Взяли участь в тестуванні цифрових навичок працівників відділу в рамках «Місяця цифрової грамотності»	Участь в тестуванні	НМВ
----	---	---------------------	-----

Інформаційно-консультативна діяльність

№	Назва заходу	Обсяг роботи	Виконавці
1.	Інформаційне обслуговування фахівців бібліотек з пріоритетних напрямків бібліотечної діяльності, сприяння розробці нормативно-інструктивних матеріалів	275 консультацій	НМВ
2.	Розробка, оновлення документів, що регламентують діяльність бібліотек і бібліотечних працівників, ведення облікової та планово-звітної документації	35 консультацій	НМВ
3.	Надання консультативної допомоги відділам освіти, культури, молоді та спорту Каховської міської, Білозерської селищної та Тавричанської сільської територіальних громад щодо організації мережі бібліотек	3 консультативні наради	НМВ

4.2.2. Виявлення та просування бібліотечних інновацій

№	Зміст роботи	Обсяг	Виконавці
1	Здійснено моніторинг інформацій щодо конкурсів та грантів з метою активізації інноваційної та проєктної діяльності публічних бібліотек	15 інформацій	НМВ
2	Поповнили дописами групи «Бібліотекарі Херсонщини» та «Прес-клуб бібліотек Херсонщини» в соціальній мережі Facebook	124 інформації	НМВ

№	Зміст роботи	Обсяг	Виконавці
3	Здійснено методичний супровід конкурсу відеоробіт бібліотек області під загальною назвою «Бібліотек@-працюємо для громади»	Перегляд 75 відео, визначення переможців	НМВ
4	Підготовлено та почато реалізацію проєкту ПРООН «Бібліотеки – освітні хаби» (ОУНБ ім. Олесь Гончара, публічні бібліотеки Великоолександрівської, Скадовської, Верхньорогачицької територіальних громад)	Розроблено проєкт, придбано обладнання	НМВ, дирекція

V. УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ БІБЛІОТЕЧНО-БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПРОЦЕСІВ.

Розвиток бібліотеки передбачає не лише посилення вимог до процесів управління та підвищення професіоналізму керівних кадрів, а й впровадження інноваційних технологій у практичну діяльність з метою забезпечення якості управлінських рішень та мобільності їх прийняття.

Тож з метою подальшого удосконалення системи управління та підвищення ефективності роботи книгозбірні протягом року завершено оновлення внутрішньобібліотечної нормативної документації: оновлено всі положення про структурні підрозділи та систему фондів бібліотеки, «Положення про атестацію працівників КЗ “Херсонська ОУНБ ім. Олесь Гончара” ХОР», «Положення про депозитарний фонд краєзнавчих та місцевих видань КЗ “Херсонська ОУНБ ім. Олесь Гончара” ХОР»; розроблено «Положення про розподіл нових надходжень між відділами-фондоутримувачами КЗ “Херсонська ОУНБ ім. Олесь Гончара” ХОР» та «Положення про документи, що приймаються КЗ “Херсонська ОУНБ ім. Олесь Гончара” ХОР» в дарунок».

Робота над нормативною документацією, збір інформації від працівників, доведення управлінських рішень до відома бібліотечних кадрів велись із застосуванням новітніх інформаційних технологій, що сприяло мобільному збору інформації та швидкому розповсюдженню управлінської інформації серед бібліотечних працівників. Підвищенню ефективності управлінських рішень сприяло використання керівництвом технологій кадрового менеджменту, елементів контролінгу та фандрейзингу.

Суттєвою складовою наукової організації праці було проведення з метою вирішення нагальних проблем бібліотеки виробничих нарад при директорі та оперативних нарад працівників у структурних підрозділах.

VI. АВТОМАТИЗАЦІЯ БІБЛІОТЕЧНО - БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Основні зусилля працівників відділу інформаційних технологій та електронних ресурсів були направлені на забезпечення доступу читачів до інформаційних ресурсів Інтернет шляхом своєчасного поточного технічного обслуговування та ремонту пристроїв доступу до локальної мережі.

Одним з напрямків роботи відділу було забезпечення безперебійної роботи комп'ютерного парку бібліотеки. З цією метою регулярно проводились планові і поточні роботи з профілактики та обслуговування ПК і периферійної техніки (чистка системних блоків та ін.), детальний ремонт ПК (тестування компонентів комп'ютерів з метою виявлення несправностей, заміна окремих вузлів та механізмів, електронних компонентів тощо). Протягом року комп'ютерний парк оновився: у різних структурних підрозділах бібліотеки встановлено 4 додаткових нових ПК, ще 12 машин, що мали високий рівень зношеності, замінено на більш нові моделі.

З метою забезпечення безперебійного функціонування комп'ютерної мережі бібліотеки і своєчасного збереження баз даних встановлювалось нове ліцензійне ПЗ, проводилось оновлення систем та іншого ПЗ, зокрема антивірусного ПЗ, використання додаткового ПЗ для безпечного використання USB накопичувачів, проводилась робота з розподілу локальної мережі на «публічну» і «виробничу» та забезпечення високого рівня безпеки використання роутерів і точок доступу. Організація локальної мережі здійснювалась із використанням контролера домену.

Проводилось навчання співробітників основам безпечної роботи на ПК; надання консультацій; виконання електронних заходів зі збереження даних електронного каталогу шляхом побудованого дзеркального рейд-масиву, щоденної архівації баз даних на сервері, автоматичного копіювання на другий сервер та експорту на веб-ресурс бібліотеки.

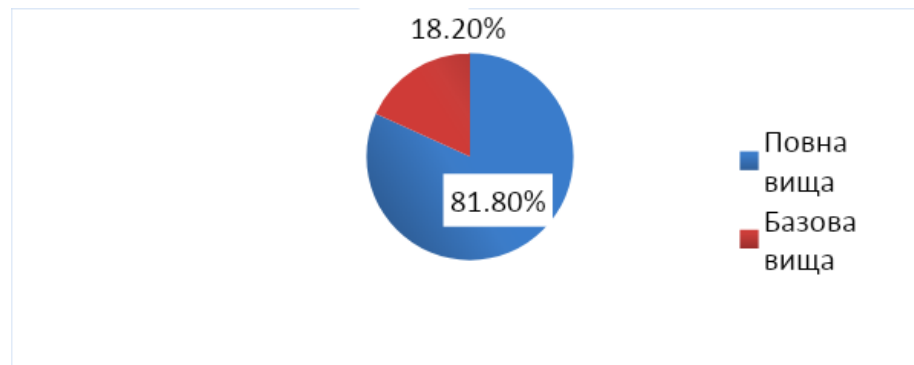
VII СТАН ТА РОЗВИТОК КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Кількісний склад працівників бібліотеки, порівняно з 2020 р., практично не змінився і відповідав штатному розпису, який було складено та затверджено згідно Наказу Міністерства культури України від 22.08.2012 р. № 900 «Про затвердження примірної структури та примірних штатних розписів комунальних бібліотек».

Протягом звітнього року в бібліотеці працювало 99 бібліотечних працівників, в т. ч.:

- з повною вищою освітою – 81 (2020 – 84, 2019 – 86, 2018 – 86, 2017 - 82), в т. ч. – з вищою спеціальною освітою – 41(2020 – 41, 2019 – 50, 2018 – 43, 2017 - 36);
- з базовою вищою освітою – 18 (2020 - 11, 2019 – 9, 2018 – 9, 2017 - 8), в т. ч. зі спеціальною – 5 (2020 - 3, 2019 – 5, 2018 -5, 2017 -1).

Розподіл працівників бібліотеки за освітою

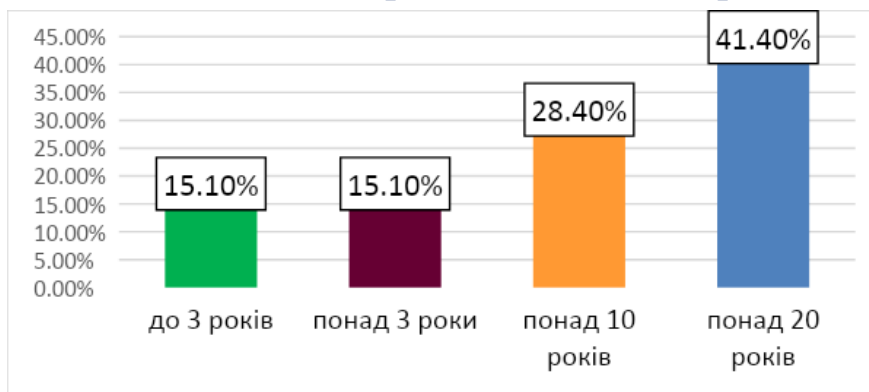

Таким чином 46% бібліотечних працівників мають спеціальну вищу освіту, що на 2% більше, ніж у 2020 р. Проте кількість фахівців з повною вищою освітою зменшилась, натомість збільшилась кількість працівників з базовою вищою освітою, в т.ч. зі спеціальною. Протягом року звільнились перспективні працівники з відділу обслуговування користувачів, відділу соціокультурної діяльності, Інтернет-центру, відділу документів іноземними мовами. На жаль, дуже важко утримати молодь в бібліотеці через низьку заробітну плату, особливо це стосується працівників, від яких вимагається знання іноземної мови або технічних спеціалістів (програмістів та системних адміністраторів).

Минулого року оновились кадри у відділі краєзнавства, відділі соціокультурної діяльності, науково-методичному відділі та відділі обслуговування користувачів. З прийнятих на роботу 4 працівників, лише один має вищу спеціальну бібліотечну освіту та досвід роботи в бібліотеці, інші – молоді фахівці з вищою, але не бібліотечною освітою.

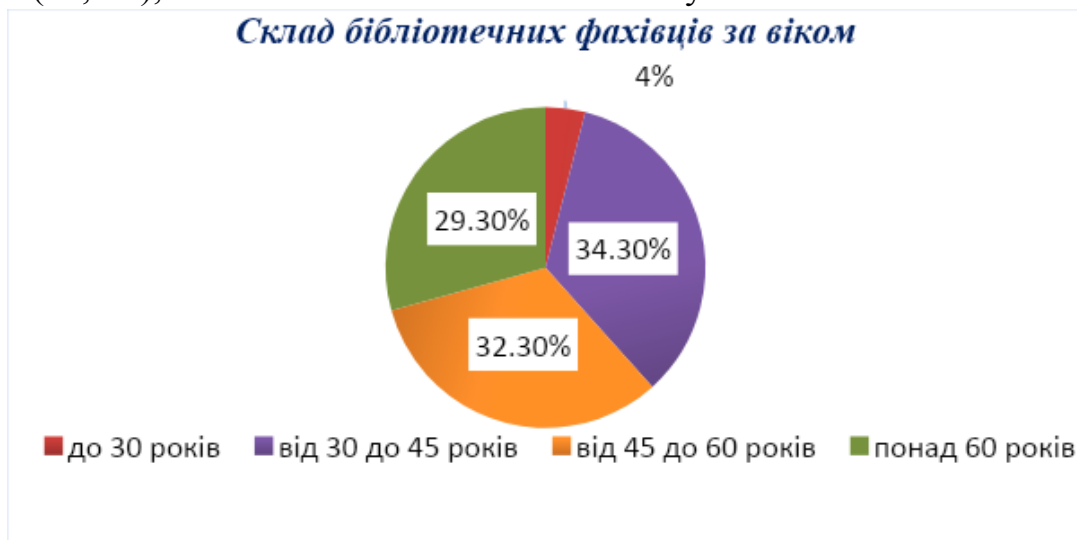
Більшість співробітників книгозбірні (69,7%) мають стаж роботи понад 10 років, з них більше третини (41,4%) бібліотекарів працюють понад 20 років (2020 р. – 41%, 2019 р. – 36,7%). Всього 18% бібліотекарів працюють в бібліотеці менше 10-ти років (2020 р. – 15,6%), з них половина (9%) – менше 3-х років (2020 р. – 14,7%, 2019 р. – 8,8%). На жаль, кількість працівників, стаж роботи яких складає від 3 до 10 років, а це саме ті, хто добре володіють теорією і практикою бібліотечної роботи, активні, креативні та легко використовують новітні інформаційні технології, зменшилась до 9% (2020 р. – 16,8%, 2019 р. – 22,2%).

Склад бібліотечних фахівців за стажем роботи

Віковий склад бібліотечних працівників помітно змінився: кількість бібліотечних працівників пенсійного віку збільшилась до 29 (2020 р. – 21, 2019 р. – 20, 2018 р. – 16), віком з 45 до 59 зменшилась на 2 особи – 32 (2020 р. – 34 особи, 2019 р. – 31), як і кількість працівників віком до 45 років – 38, (2020 р. – 40, 2017 р. – 54). Лише 4% працюючих спеціалістів складає молодь віком до 30 років, а основна маса – люди віком понад 45 років (60,6%), з них більшість – пенсійного віку.

Склад бібліотечних фахівців за віком

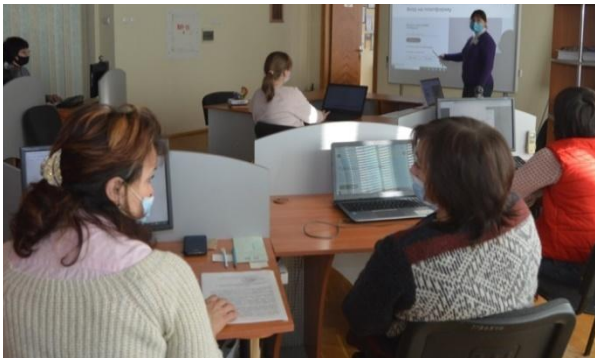
Для підвищення ефективності праці одним з головних завдань бібліотеки залишалась підтримка високого професійного рівня бібліотечних кадрів, в т. ч. сучасного рівня володіння інформаційними технологіями та інноваційними практиками.

Працівники бібліотеки займалися самоосвітою, відвідували тренінги і семінари для професійного та особистісного розвитку, що проходили в Україні та області: курси базової інфогігієни «Не будь овочем» та «Very Verified: онлайн-курс з медіаграмотності», вебінар «Стереотипи в нашому житті: зручні шаблони чи провісники дискримінації», онлайн конференції «Цифрова безпека та соціальна згуртованість» для громад Херсонської області від фонду «Об'єднання», воркшоп «Як створити успішний проєкт» та воркшоп по роботі з програмою Zoom в онлайн-форматі тощо.

Брали участь в онлайн-конференції «Партнерство заради державної мови», організованою Українською бібліотечною асоціацією (у результаті

участі в конференції розпочато реалізацію нового проєкту «Курси української мови для державних службовців») та у Всеукраїнському конкурсі молодих бібліотекарів «Творчий злет». Вони проходили навчання на курсах української мови, а завідувачка відділу наукової інформації та бібліографії склала національний іспит на рівень володіння державною мовою для виконання службових обов'язків та отримала сертифікат С2 (вільний рівень володіння другого ступеню), вона ж стала переможцем I-го етапу Всеукраїнського конкурсу молодих бібліотекарів «Творчий злет» та у фіналі отримала грамоту від Української бібліотечної асоціації «За інноваційне мислення».

Майже всі працівники бібліотеки брали участь у компанії «Місяць цифрової грамотності»: вони пройшли базовий курс на порталі «Дія.

Цифрова освіта» та тестування «Цифрограм для громадян 2.0» (або «ICDL. Український цифровий громадянин») і отримали сертифікати високого рівня.

Підвищення кваліфікації спеціалістів бібліотеки відбувалось завдяки заняттям, що проводились згідно «Плану підвищення

кваліфікації працівників». З метою задоволення потреб бібліотекарів в опануванні нових специфічних програмних засобів для покращення професійної діяльності для співробітників бібліотеки проведено групові заняття за темами: «Робота з сервісами Adobe photoshop та Canva», «Нестандартні можливості пакету MsOffice. Базовий курс», «Табличний процесор MS EXCEL», «Онлайн інструменти для створення квестів». Крім того, для бібліотекарів проведено майстер - клас з ремонту друкованих видань.

Багатьом співробітникам надавались індивідуальні консультації працівниками інтернет-центру з різних тем (всього було надано 64 консультації з питань роботи з інтернет-сервісами, новим програмним забезпеченням, з різними форматами інформації, особливо із зображеннями, відео та звуком). Крім того, всі працівники здали тести на знання низки основних інструкцій бібліотеки.

Набуті знання та навички активно використовувались працівниками бібліотеки у роботі, новим досвідом вони обмінювались з колегами.

Згідно Закону України «Про професійний розвиток працівників» та «Положення про атестацію працівників Херсонської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олесь Гончара» проведено чергову атестацію працівників бібліотеки, яка підтвердила зростання рівня їх професійних компетенцій.

З метою мотивації та стимулювання роботи персоналу адміністрацією бібліотеки за підсумками роботи за рік було визначено «Кращий відділ

року» та «Кращого бібліотекаря року». Переможці отримали відзнаки та цінні подарунки. Значна кількість працівників була відзначена Почесними грамотами та подяками Херсонської обласної державної адміністрації та Херсонської обласної ради, заступник директора з планово-фінансових питань стала кавалером ордену Княгині Ольги 3 –го ступеню, а заступник директора з наукової роботи була відзначена Подякою прем'єр-міністра України.

VIII. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ТА ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Адміністрація бібліотеки постійно здійснює моніторинг та аналіз стану матеріально-технічної бази закладу. Минулого року вирішення питань фінансово-економічної та господарської діяльності бібліотеки здійснювалось не лише за рахунок бюджетного фінансування, а й за рахунок залучення інвестицій (від благодійних фондів, грантодавців, меценатів і спонсорів) та надання платних послуг.

Загалом у 2021 році було витрачено 25 109 600 грн., з них 15 833 900 грн. (63,1%) – на оплату праці, 476 700 грн. (1,9%) – на комплектування фондів, в т.ч. за рахунок коштів загального фонду – 1 500 грн.

Кошти в сумі 1 419 100 грн. витрачені на ремонт системи пожежної сигналізації та поточний ремонт відділів обслуговування читачів. Кошти загального фонду в сумі 492 050 грн., були спрямовані на поточний ремонт відділу соціокультурної діяльності (заміна склопакетів та системи опалення), часткову заміну склопакетів у відділі електронної бібліотеки та ремонт паркетної підлоги у відділі краєзнавства, а також перезарядження вогнегасників.

На придбання основних засобів було витрачено 285 600 грн. (1,14%), з них за рахунок коштів загального фонду (17700 грн.) було придбано мольберти (10 од.), стіл з парасолькою для виїзних заходів в рамках проєкту «Бібліотека під хмарами», принтер, мікрофон.

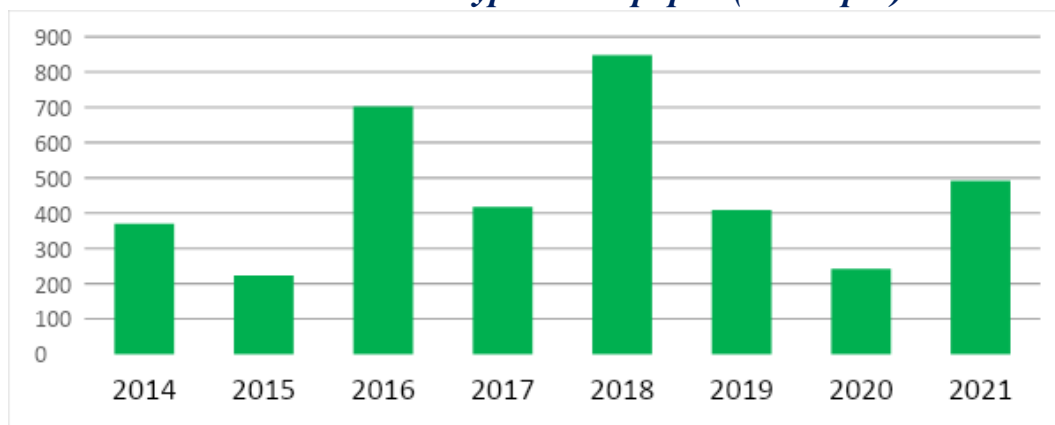
З метою забезпечення якісно нового змісту роботи бібліотеки для повноцінного задоволення інформаційних потреб населення та вирішення фінансово-економічних питань, значні зусилля докладалися бібліотекою для залучення додаткових коштів, зокрема від грантодавців, спонсорів та благодійників. Загалом за рік додатково залучено 492067 грн.

За кошти, що надійшли в рамках проєкту «Інклюзивний креативний майданчик «Пізнай мене через творчість» від УКФ було придбано комплект обладнання для відео зйомок (фотоапарат, фотобокси, акустична система, мікрофони, диктофон, Led панелі, комп'ютер з веб-камерою тощо), від департаменту реалізації гуманітарної політики як безоплатна передача отримали світловий стіл для пісочної анімації, 2 графічні планшети та штатив для фотоапарата. Крім того, від БО «Благодійний фонд “Фавбет

Фаундейшн»» отримали 10 комп'ютерів (б/у), завдяки яким частково оновили комп'ютерний парк книгозбірні.

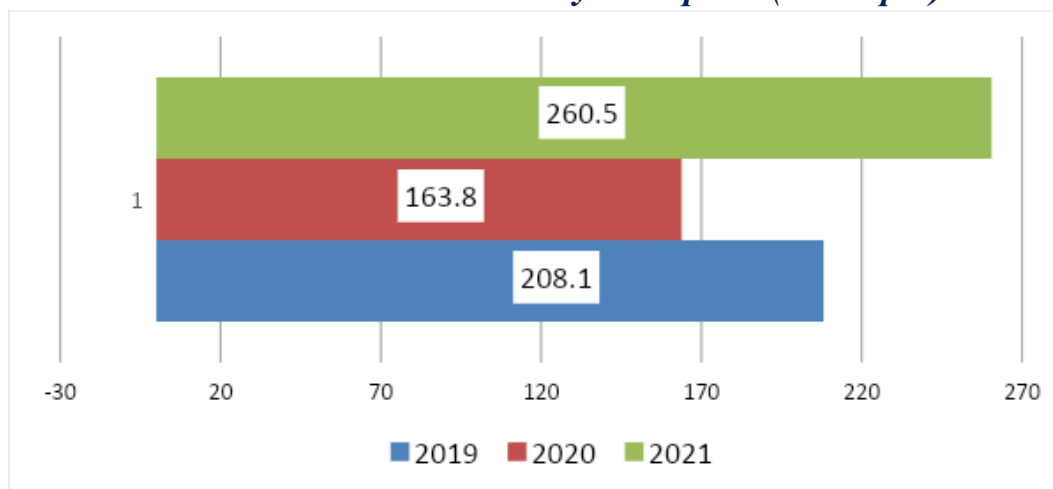
Протягом року бібліотеці з обласного бюджету виділено 374 982 грн. на придбання: трьох кондиціонерів та комп'ютера (95440 грн.), періодичних видань та книг (279542 грн.).

Динаміка надходжень коштів від благодійних, спонсорських внесків та надходжень в натуральній формі (тис. грн.)

Надходження від надання платних послуг, що надавались користувачам книгозбірні склали 260500 грн. Значною популярністю користувалась така послуга як платні курси з вивчення англійської, німецької, української мови, проведення інформаційно-масових заходів, ксерокопіювання документів. За рахунок коштів, отриманих від платних послуг було придбано комп'ютер, багатофункціональний пристрій та кольоровий принтер.

Динаміка надходжень коштів від надання платних послуг за 3 роки (тис. грн.)

Фінансова підтримка бібліотеки є невід'ємною частиною її розвитку. Тому до Департаменту реалізації гуманітарної політики регулярно

надаються запити щодо виділення цільових коштів на капітальні видатки та додаткове фінансування закладу.

Проте у матеріально-технічному забезпеченні бібліотеки залишається багато невирішених проблем, враховуючи потреби у проведенні значного обсягу поточних ремонтних робіт будівлі бібліотеки, систем життєзабезпечення та енергоефективності, оновлення комп'ютерної мережі.

Директор

Н. І. Коротун

ДОДАТКИ

**КІЛЬКІСТЬ КОРИСТУВАЧІВ, ВІДВІДУВАНЬ, ВИДАЧІ ДОКУМЕНТІВ,
ЧИТАНІСТЬ ПО ВІДДІЛАХ БІБЛІОТЕКИ**

№	Найменування показників	Всього		В т. ч. по структурних підрозділах													
				ВО		ВА		ВМ		ВДІМ		ВКР		НМВ		ВНІБ	
		2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
1	Кількість обслужених користувачів	36 776	38 791	14 471	15 794	3 899	4 165	3 536	3 761	2 531	2 649	2 099	2 157	659	701	2 135	2 037
2	Кількість відвідувань, в т. ч.:	118 200	136 470	30 681	43 667	21 536	23 949	10 306	11 443	7 931	8 643	4 330	4 748	1 199	1 926	5 196	6145
	– кількість відвідувань масових заходів	24 919	47 847	8 659	19 820	-	-	5 336	6 148	3 462	3 686	1 931	1 807	93	199	1 727	1 818
3	Відвідуваність	3,2	3,5	2,1	2,8	5,5	5,7	2,9	3,0	3,1	3,3	2,0	2,2	1,8	2,7	2,4	3,0
4	Кількість звернень на окремі веб-проекти	675 778	772 581	-	-	-	-	45 038	49 263	11 435	17 328	26 000	38 171	13 095	30 453	115 120	95 461
5	Видача документів	709 728	713 699	430396	436314	67 163	65 583	83 238	85 022	39 721	39 313	44 679	46 730	2 005	1 663	9 608	9 378
6	Читаність	19,3	18,4	29,7	27,6	17,2	15,7	22,1	22,6	15,7	14,8	21,3	21,7	3,0	2,4	4,5	4,6

Додаток №1(продовже

№	Найменування показників	В т. ч. по структурних підрозділах																	
		ВРЦВ		ВДМН		Зала каталогів		ІЦ		СОК		ВЕБ		ЦОЛОП		ВСД		ЦЕІ	
		2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
1	Кількість обслужених користувачів	405	362	2 676	3 005	-	-	1 841	2 034	-	-	1 305	1 104	370	233	-	-	604	789
2	Кількість відвідувань, в т. ч.:	1 296	1 449	5 774	5 180	16631	10480	3 863	4 392	-	-	2 883	2 660	1 314	1 841	797	3 139	2 683	3 694
	- відвідувань соціокультурних заходів	608	614	1 641	2 376	-	-	1404	1691	-	1780	616	968	150	408	-	3 130	3 219	3 402
3	Відвідуваність	3,2	4,0	2,1	1,4	-	-	2,1	2,1	-	-	2,2	2,4	3,5	7,9	-	118330	4,4	4,7
4	Кількість звернень на окремі веб-проекти	23 376	30 843	106369	41 229	-	-	-	-	-	-	-	-	14 736	899	-	-	14 736	9 535
5	Видача документів	1 484	1 309	19 734	20 000	-	-	-	-	-	-	-	3983	863	903	-	-	4 642	3 501
6	Читаність	3,6	3,6	6,7	5,3	-	-	-	-	-	-	3,4	3,6	2,3	3,9			7,7	4,4

КІЛЬКІСТЬ І СКЛАД КОРИСТУВАЧІВ ЗА ЄДИНИМ РЕЄСТРАЦІЙНИМ ОБЛІКОМ

	Всього користувачів	В т. ч. за фахом										
		Наукових працівників	Спеціалістів в технічному профілю	Спеціалістів гуманітар. профілю	Спеціалістів в сільсько-госп. профілю	Інших спеціалістів	Робітників	Службовців	Студентів вузів	Учнів технікумів	Учнів шкіл, ліцеїв	Інші читачів
2020	12 630	43	2 428	4 897	23	269	8	18	1 468	980	1 801	695
в %		0,34	19,22	38,77	0,18	2,13	0,06	0,14	11,62	7,76	14,26	5,50
2021	12 302	29	2 624	4 733	35	301	15	77	952	1 020	1 619	897
в %		0,24	21,33	38,47	0,28	2,45	0,12	0,63	7,74	8,29	13,16	7,29

	Всього користувачів	В т. ч. за віком				
		До 14 років	Від 15 до 17 років	Від 18 до 21 років	Від 22 до 59 років	Від 60 років
2020	12 630	2 045	2 497	2 015	5 015	1 058
в %		16,19	19,75	15,95	39,70	8,37
2021	12 302	1 964	2 385	1 983	4 985	985
в %		15,96	19,39	16,12	40,52	8,01

	Всього користувачів	В т. ч. за освітою					
		Вища технічна	Вища гуманітарна	Незакінчена вища	Середня спеціальна	Середня	Початкова
2020	12 630	1 841	4 013	803	1 830	3 968	175
в %		14,58	31,77	6,36	14,49	31,42	1,39
2021	12 302	2 143	4 002	484	1 654	3 768	251
в %		17,42	32,53	3,93	13,44	30,63	2,04

ВИДАЧА ДОКУМЕНТІВ ЗА ГАЛУЗЯМИ ЗНАНЬ, МОВАМИ ТА ВИДАМИ

	Всього видано	В т. ч. за галузями							
		суспільно-політичної	природничо-наукової, сільськогосподарської	технічної	з мистецтва, фізкультури і спорту	художньої літератури	мовознавство, літературознавство	Наука, освіта, культура	Універсальна
2020	709 728	186 569	103 911	73 173	125 167	44 381	55 270	109 389	11 868
в %		26,29	14,64	10,31	17,64	6,25	7,79	15,41	1,67
2021	713 699	188 479	108 377	60 078	132 791	45 120	50 256	118 838	9 760
в %		26,41	15,18	8,42	18,61	6,32	7,04	16,65	1,37

	Всього видано	В т. ч. за мовами				Рідкісні видання
		Українською	Російською	Іноземними мовами	Мовами національних меншин	
2020	709 728	559 149	110 622	38 668	1 289	1 594
в %		78,78	15,59	5,45	0,18	0,22
2021	713 699	575 426	98 867	38 903	503	1 309
в %		80,63	13,85	5,45	0,07	0,18

	Всього видано	В т. ч. за видами				
		Книги	Періодичні видання	Аудіовізуальні видання	Електронні видання	
2020	709 728	343 480	362 789	2 769	690	-
в %		48,4	51,12	0,39	0,10	-
2021	713 699	342 642	367 304	2 761	992	-
в %		48,01	51,46	0,39	0,14	-

ІНФОРМАЦІЙНА ТА ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНА РОБОТА

№	Найменування показників	Всього			В т. ч. по відділах													
		Вик. в 2020 р.	План 2021 р.	Вик. в 2021 р.	ВО	ВМ	ВДІ М	Вкр	ВНІ Б	ВСД	ВРЦ В	ВА	ЦОЛОП	Щ	НМ В	ВЕ Б	ЦЕ І	ВДМ Н
1	Кількість абонентів інформації	160	175	143	-	-	-	-	10	-	-	-	35	-	-	-	-	98
	- індивідуальної	67	95	62	-	-	-	-	10	-	-	-	25	-	-	-	-	27
	- групової	93	80	81	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	71
2	Кількість інформацій, наданих:	634	500	334	-	-	-	-	59	-	-	-	80	-	-	-	-	195
	- абонентам індивідуальної інформації	373	300	201	-	-	-	-	59	-	-	-	50	-	-	-	-	92
	- абонентам групової інформації	261	200	133	-	-	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-	-	103
3	Кількість інформаційних звернень	8 633	-	3 754	1 281	1 173	502	312	96	-	-	25	18	258	-	56	22	11
4	Бібліографічні огляди, в т. ч.	34	20	28	1	2	-		17	-	-	-	-	-	-	4	-	4
	- на обласному радіо і радіо "Софія"	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	- відео огляди на веб-сайті	1	-	4					4									
5	Бібліографічні довідки, в т. ч.:	5 749	3 670	5 770	1 212	54	152	57	530	-	-	-	20	61	-	-	10	245
	- письмові	199	150	57	-	2	-	7	17	-	-	-	-	-	-	-	10	21
	- віртуальні	55	150	29	-	2	-	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	21

№	Найменування показників	Всього			В т. ч. по відділах													
		Вик. в 2020 р.	План 2021 р.	Вик. в 2021 р.	ВО	ВМ	ВДІ М	Вкр	ВНІ Б	ВСД	ВРЦ В	ВА	ЦОЛОП	Щ	НМ В	ВЕ Б	ЦЕ І	ВДМ Н
	- віртуальні, надані з «Архіву виконаних довідок»	2 865	9 500	3 429	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Дні інформації, в т. ч.:	22	9	14	6	1		-	-		5		-		-	-	-	2
	- день періодики	4	4	4	4	-		-	-		-		-		-	-	-	-
	- день інформації онлайн	-	-	1							1							
	- літературно-бібліографічні студії	-	-	1					1									
7	Дні спеціаліста	4	6	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Пропаганда ББЗ																	
	- Школа інформаційного комфорту	1	4	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	- консультації та бесіди	3 126	2 000	7 569	6 000	423	-	-	266	-	-	-	-	-	-	-	200	680
	- бібліотечні уроки	11	22	9	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	- інформаційні брифінги	2	4	5	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	- виставка бібліографічних посібників	3	8	5	3	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	— підготовка інформаційних списків та пам'яток	157	-	90	-	-	-	-	8	-	-	2	-	-	-	-	-	80
10	Інформація про роботу бібліотеки (відділу), в т. ч.:	3 799	1 310	3 139	56	546	310	53	476	667	140	12	133	52	117	85	341	150
	- в пресі	31	23	42		22		1		8	-	-		3	-	-	8	-
	- на радіо	12	20	39		2	1		2	8	-	-		4	-	-	21	-
	- по телебаченню	60	17	68		13	1	2	6	15	-	-		8	-		23	-

№	Найменування показників	Всього			В т. ч. по відділах													
		Вик. в 2020 р.	План 2021 р.	Вик. в 2021 р.	ВО	ВМ	ВДІ М	Вкр	ВНІ Б	ВСД	ВРЦ В	ВА	ЦОЛОП	Щ	НМ В	ВЕ Б	ЦЕ І	ВДМ Н
	- на веб-ресурсах	587	600	1 099	28	249	124	28	202	171	33	6	53	24	12	24	71	74
	- в соціальних мережах	3 109	650	1 868	28	249	184	22	266	464	99	6	80	13	105	60	218	74
	- рекламні відеоролики	39	-	25	-	11	-	1	-	1	8	-	-	-	-	1	-	2
11	Експерсії бібліотекою	45	22	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Додаток № 5

КОМПЛЕКТУВАННЯ ДОКУМЕНТІВ ЗА ДЖЕРЕЛАМИ НАДХОДЖЕНЬ

№	Джерело надходжень	Виконано в 2020 р.		Сума (грн.)	Виконано в 2021 р.		
		Кількість примірників	%		Кількість примірників	%	Сума (грн.)
1.	<i>Придбано документів, в т. ч.:</i>	156	3,6	49 278,59	120	2,4	55 866,20
	– закупівля у видавництвах, книжкових та інших магазинах	147	3,4	44 374,84	120	2,4	55 866,20
	– закупівля книжкової продукції згідно гранту від Українського культурного фонду	9	0,2	4 903,75	-	-	-
2.	<i>Місцевий обов'язковий примірник</i>	962	22,3	36 633,37	1 637	32,3	72 617,23
	- книги				788	15,5	46 395,00
	- періодика				849 (в т.ч. 141 комплект газет)	16,8	26 222,23
3.	<i>Одержані за державними програмами</i>	580	13,5	78803,37	568	11,2	88 609,06
	– Програма поповнення фондів публічних бібліотек (ДУ «Український інститут книги», 2020 рік)				317	6,3	45 156,80
	– Програма поповнення фондів публічних бібліотек (ДУ «Український інститут книги», 2021 рік)				245	4,8	42 931,25

	– Державна програма від Інституту енциклопедичних досліджень НАН України				6	0,1	521,01
4.	Передплата періодичних видань, в т. ч.:	1 610	37,4	186 434,16	1 171	23,1	148 133,90
	– газети (комплект)	37	0,9		32	0,6	
	– журнали, інформаційні видання	1 573	36,5		1 139	22,5	
5.	Книгообмін	117	2,7	14 265,98	190	3,8	16 425,86
6.	Одержані в дарунок	837	19,4	72 648,58	1 325	26,2	90 895,61
7.	Інші джерела	49	1,1	2 831,79	50	1,0	4 198,45
	Всього	4 311	100	440 895,89	5 061		476 746,31

Додаток № 6

СКЛАД І РУХ ФОНДУ ЗА ВИДАМИ ДОКУМЕНТІВ

	Всього	Книги і брошури, лист. матеріали, картографічні	Неопуб. видання	Ноти	Образотв. видання	Рукописи	Спец. видання	АВД	Видання на електр. носіях	Журнали	Газети	Інші (ігри)	Краєзнавчі
Є на 1.01.21	974 536	499 033	5 790	36 827	4 840	523	155 792	20 314	2 119	243 922	5 214	162	27 129
%		51,2	0,6	3,8	0,5	0,1	16,0	2,1	0,2	25,0	0,5	0,0	2,8
Надійшло у 2021 р.	5 061	2 991	0	13	24	0	0	0	13	1 847	173	0	365
%		59,1	0	0,3	0,5	0	0	0	0,2	36,5	3,4	0	7,21

Вибуло у 2021 р.	5 304	3 605	183	160	13	0	0	530	7	792	14	0	71
%													
Є на 1.01.22	974 293	498 419	5 607	36 680	4 851	523	155 792	19 784	2 125	244 977	5 373	162	27 423
%		51,2	0,6	3,8	0,5	0,1	16,0	2,0	0,2	25,1	0,5	0,0	2,81

Додаток № 7

СКЛАД І РУХ ФОНДУ ЗА ЗМІСТОМ ТА МОВАМИ

	Всього	Суспільного характеру	Природничо-наукова	З медицини	З техніки	З питань сільськ. госп.	Мистецтво
Є на 01.01.2021 р.	974 536	196 480	53 981	75 854	245 845	30 232	109 153
%		20,2	5,5	7,8	25,2	3,1	11,2
Надійшло у 2021 р.	5 061	1 782	206	352	183	114	115
%		35,2	4,1	6,9	3,6	2,2	2,3
Вибуло у 2021 р.	5 304	818	109	325	469	94	570
%		15,4	2,1	6,2	8,8	1,8	10,7
Є на 1.01.2022 р.	974 293	197 444	54 078	75 881	245 559	30 252	108 698
%		20,3	5,6	7,8	25,2	3,1	11,2

Додаток № 7 (продовження)

	Фіз-ра і спорт	Універсаль-на	Культура, наука, освіта, біб. справа	Літературо-знавство і мовознавство	Художня література	Українсь-кою мовою	Російською мовою	Мовами нац. меншин	Іншими мовами
--	----------------	---------------	--------------------------------------	------------------------------------	--------------------	--------------------	------------------	--------------------	---------------

Є на 01.01.2021 р.	11 848	16 997	36 991	61 057	136 098	220 668	679 018	1 552	73 298
%	1,2	1,7	3,8	6,3	14,0	22,6	69,7	0,2	7,5
Надійшло у 2021 р.	9	461	520	206	1 113	3 626	972	43	420
%	0,2	9,1	10,3	4,1	22,0	71,7	19,2	0,8	8,3
Вибуло у 2021 р.	23	490	694	333	1 379	1 097	4 206	0	1
%	0,4	9,2	13,1	6,3	26,0	20,7	79,3	0	0
Є на 1.01.2022 р.	11 834	16 968	36 817	60 930	135 832	223 197	675 784	1 595	73 717
%	1,2	1,7	3,8	6,2	13,9	22,9	69,3	0,2	7,6

Додаток № 8

РОЗПОДІЛ ВИДАНЬ, ЩО ВИБУЛИ, ЗА ПРИЧИНАМИ

№	Причини вибуття	2017	2018	2019	2020	2021
1	Застарілі за змістом	1 844	22 257	8 989	327	581
	%	16,2	65,5	63,8	6,6	11,0
2	Зношені	398	6 875	4 913	4 629	4 611
	%	3,5	20,2	34,9	93,1	86,9
3	Не повернені читачами (зроблено заміну)	90	186	93	-	98
	%	0,8	0,6	0,7	-	1,8
4	Інші причини (в т. ч. закінчення терміну зберігання)	9 085	4 668	33	15	14
	%	79,5	13,7	0,2	0,3	0,3
	Всього вибуло,	11 417	33 986	14 088	4 971	5 304
	в т. ч. передані до обмінно-резервного фонду	-	-	60	68	89
	%	-	-	0,4	1,4	1,7

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

№ п/ п	Назва видання	Обсяг (сторінок)	Наклад (примірників)	Виконавці
1.	«Література про Херсонську область за 2020 рік.»: Бібліографічний показник			ВКР
	- Випуск 1	72	20	
2.	- Випуск 2	56	20	
3.	- Випуск 3	71	20	
4.	- Випуск 4	96	20	
	«Література про Херсонську область за 2021 рік.»: Бібліографічний показник			ВКР
5.	Випуск 1	56	20	
6.	«Знаменні і пам'ятні дати Херсонщини на 2022рік»: Бібліографічний показник	89	20	ВКР
7.	«Книга Херсонщини - 2018»: Анотований каталог друкованих видань	173	25	ВКР
8.	Пам'ятки читачеві:			ВНІБ
	«Конституція Пилипа Орлика як феномен світового правознавства»	4	20	
9.	«Книги з фонду Гончарівки для успішних батьків»	4	20	
10.	«Виховуємо любов до читання змалку»	4	20	
11.	«Є така професія - тренер»	4	20	

№ п/ п	Назва видання	Обсяг (сторінок)	Наклад (примірників)	Виконавці
12.	План роботи КЗ «Херсонська ОУНБ ім. Олесь Гончара» ХОР на 2021 рік	39	7	Дирекція
13.	Звіт про роботу Херсонської ОУНБ ім. Олесь Гончара за 2020 рік	106	7	Дирекція
14.	Флаєр «Інклюзивний креативний майданчик “Пізнай мене через творчість”»	2	100	ВСД
<i>Електронні видання</i>				
15.	«Знаменні і пам'ятні дати на 2022 рік». Календар	118	-	НМВ
16.	«Каталог періодичних видань, передплачених бібліотеками м. Херсона на ...»			ВФФ
17.	– II півріччя 2020 року;	22		
18.	– I півріччя 2021 року;	22		
	– II півріччя 2021 року.	22		
19.	«Бібліотечний банк ініціатив». Вісник інновацій			
20.	- Випуск 1	24		НМВ
	- Випуск 2	31		
21.	«Тека керівника бібліотеки». Збірник ін. труктивно-нормативних документів	131	-	НМВ
22.	Нові довідкові, бібліографічні та інформаційні видання – 2020. Бібліографічний показник	21		ВНІБ

ФОТОЗВІТ

Проект «Бібліотечна академія»

Виїзний захід в рамках «Школи інформаційного комфорту»

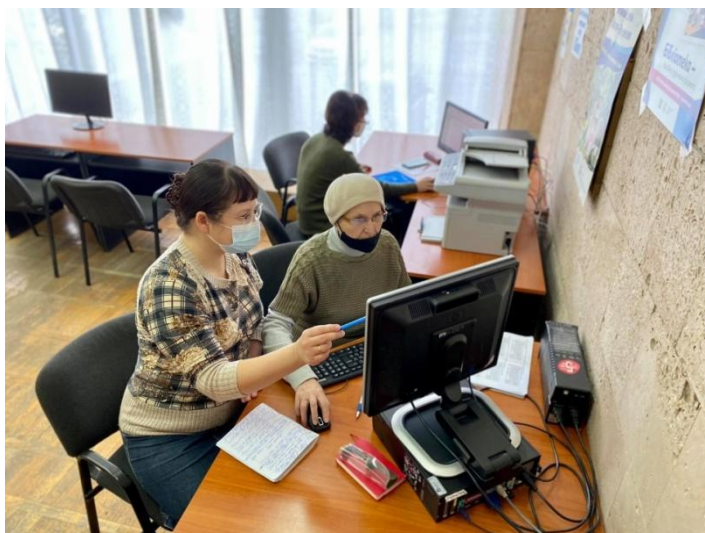
проект з медіа грамотності «Територія інформаційного комфорту: школа академічного доброчесності та критичного медіаспоживання»

Онлайн лекція в «Школі інформаційного комфорту»

Тренінг з цифрової та інформаційної грамотності

Консультації з користування інтернет-сервісами

Курси німецької мови

Іспити з української мови для держслужбовців

Курси української мови

Майстер-класи....

...з виготовлення новорічних прикрас

...з виготовлення паперу

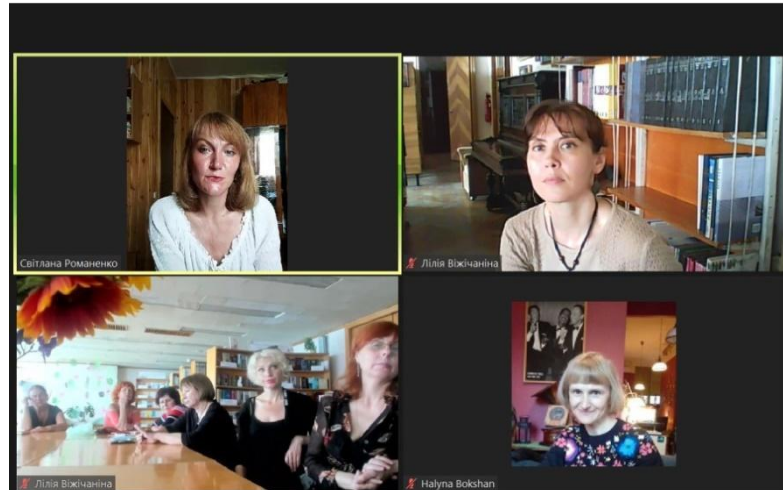

...з апсайклінгу

...з плетіння фулеренами

Проект «НавКоло читання»

Презентація збірки Галини Бокшань «Вініл»

Презентація роману Андрія Осіпова «Згвалтоване кохання»

Поетичний вечір на Дніпрі «Сонце одне на двох» з відомими українськими поетами Сергієм Пантюком і Тетяною Шептицькою

Музично-поетичний вечір на Дніпрі з херсонською поетесою Оленою Мовчан

Відкритий мікрофон «Вірші, що торкаються серця» у ХДУ

Зустріч в рамках міні-проєкту «Романтичні читання з Кіміко»

Соціальні проєкти

«Бібліотека – лікарня: простір здоров'я громади»

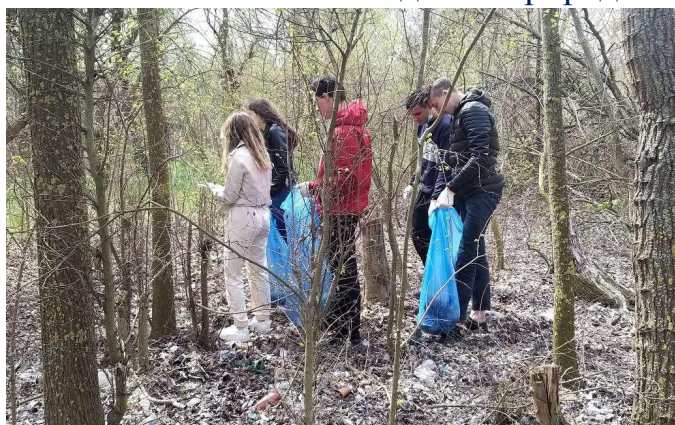

Година здоров'я

*Зустріч з офтальмологом на тему
«Запитайте у лікаря про хвороби очей»*

Екологічна школа «Людина і природа»

*Акція з прибирання до Дня Землі
«Інклюзивний театр при бібліотеці “Звичайна роль – особливий актор”»*

«Читаємо разом з Кіміко»

Піскова терапія у Центрі обслуговування користувачів з особливими потребами

Тиждень креативної терапії «Душа. Тіло. Гармонія.»

Круглий стіл «Креативна терапія на Херсонщині: проблеми та перспективи розвитку»

Авторський майстер-клас з бісеротерапії незрячої майстрині Світлани Кандали

*Виїзний майстер-клас з іпотерапії
«Інклюзивний креативний майданчик “Пізнай мене через творчість”»*

Акція «Що ви знаєте про аутизм?» на ТРЦ «Фабрика»

Соціокультурний проєкт «З Україною в серці»

Диктант Національної єдності

День вишиванки

Всеукраїнський фестиваль «З країни в Україну»

Презентація виставки художніх робіт Тетяни Єрмоленко, присвяченої загиблому українському воїну Денису Олександровичу Бегіу

Презентація проєкту «Польська поліція» за участі Посла Польської Республіки в Україні Бартоша Ціхоцького

Міський фестиваль «МамаFest»

Презентація книги «Калейдоскоп асканійської природи», автором якої є директор біосферного заповідника «Асканія - Нова», кандидат біологічних наук, вчений-біолог та еколог Віктор Гавриленко

Презентація книги англійської письменниці Тесси Вест «Этот странный мистер Говард»

Зустріч Комітету жінок-підприємниць Херсонської області в бібліотеці

Оголошення літературного конкурсу «Хочемо жити в Херсоні»

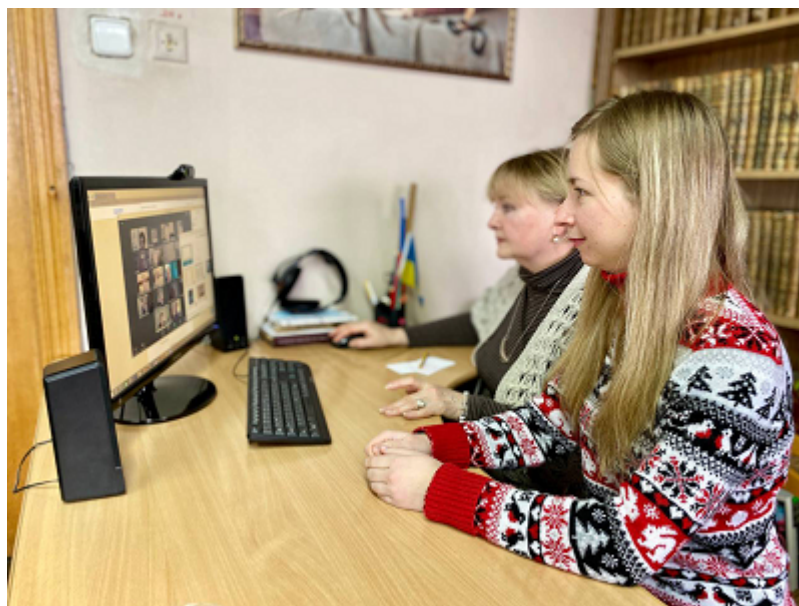

Прес-конференція, присвячена відкриттю **XVI фестивалю Кінокімерія»**

Презентація архітектурного проєкту «Публічний простір на Суворова»

Онлайн-подорож "Книжкові перлини Гончарівки" для членів Херсонського Єврейського благодійно-общинного центру

Передноворічні шоу-змагання юних роботобудівників «Битви роботів»

*Виставка дитячого малюнка
Конкурс-гра «Караоке-баттл»*

Клуби за інтересами

Розмовний клуб «Англійська для кожного»

Клуб «English Grammar Club»

Клуб «English Grammar Club» (онлайн)

Жіночий кар'єрний клуб «Вікно до успіху»
Соціокультурний проєкт «Бібліоканікули»

Реклама

Оглядова екскурсія бібліотекою «Гончарівка може дивувати»

У секторі реставрації та гігієни фондів

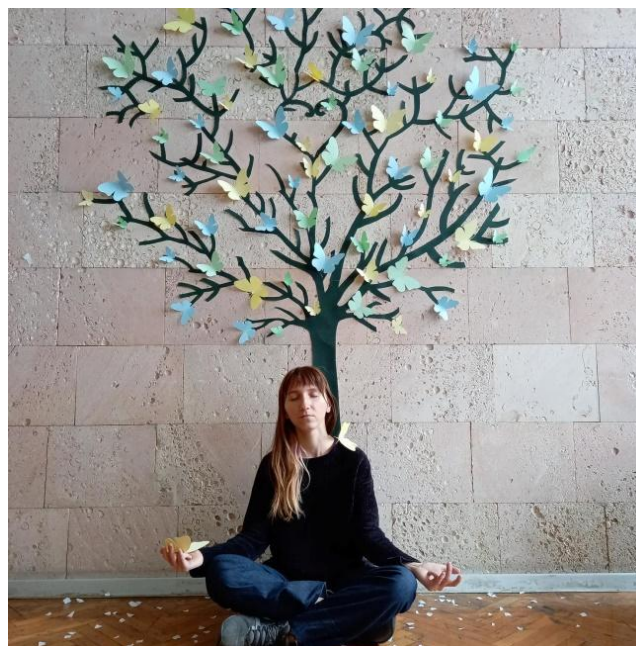
Перше знайомство з телескопом

Проект «Бібліотека під хмарами»

Фотозони

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

1.	АВД -	Аудіовізуальний документ
2.	БД -	база даних
3.	БЗ -	бібліографічний запис
4.	БО -	благодійна організація
5.	ВА -	відділ абонементу
6.	ВДІМ -	відділ документів іноземними мовами
7.	ВДМН -	відділ документів з медичних наук
8.	ВЕБ -	Відділ електронної бібліотеки
9.	Вкр -	відділ краєзнавства
10.	ВМ -	відділ мистецтва
11.	ВНІБ -	відділ наукової інформації і бібліографії
12.	ВО -	відділ обслуговування користувачів
13.	ВРЦВ -	відділ рідкісних і цінних видань
14.	ВСД -	відділ соціокультурної діяльності
15.	ВФФ -	відділ формування фондів
16.	ГО -	громадська організація
17.	ДБА -	довідково-бібліографічний апарат
18.	ДППБФ -	Державна програма поповнення бібліотечних фондів
19.	ЕК -	електронний каталог
20.	ІЦ -	інтернет-центр
21.	МБА -	міжбібліотечний абонемент
22.	МОП -	місцевий обов'язковий примірник
23.	НМВ -	науково-методичний відділ
24.	ОДА -	обласна державна адміністрація
25.	ООС -	Операція об'єднаних сил
26.	ОУНБ -	обласна універсальна наукова бібліотека
27.	ОФ -	обмінний фонд
28.	ПЗ -	програмне забезпечення
29.	ПК -	персональний комп'ютер
30.	РВВ -	редакційно-видавничий відділ
31.	РІП -	Регіональний інформаційний портал
32.	СОК -	сектор обліку користувачів
33.	ТРЦ -	торговельно-розважальний центр
34.	УДК -	універсальна десяткова класифікація
35.	ЦЕІ -	Центр екологічної інформації
36.	ЦОЛОП -	центр обслуговування людей з особливими потребами

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	2
II. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ	6
2.1. Обслуговування користувачів	6
2.2. Культурно-просвітницька та дозвіллева діяльність	8
2.3. Формування, організація та збереження документних ресурсів	11
2.4. Бібліотечна обробка документів. Організація каталогів і картотек	12
2.4.1. Формування електронних ресурсів та електронних баз даних	13
2.5. Науково-методична діяльність	14
2.6. Редакційно-видавнича діяльність	14
III. ВИРОБНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ	16
3.1. Обслуговування користувачів	16
3.1.2. Соціокультурна діяльність	19
3.1. Інформаційна та довідково-бібліографічна робота	31
3.3. Формування, організація і збереження документних ресурсів	34
3.3.1. Робота обмінного фонду	Ошибка! Закладка не определена.
3.4. Електронні ресурси та автоматизація бібліотечних процесів	47
IV. НАУКОВА РОБОТА	48
4.1. Науково-дослідна діяльність	48
4.2. Науково-методична робота	50
4.2.1. Підвищення кваліфікації бібліотечного персоналу області	52
4.2.2. Виявлення та просування бібліотечних інновацій	53
V. УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ	54
БІБЛІОТЕЧНО-БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПРОЦЕСІВ.	54
НАУКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ	54
VI. АВТОМАТИЗАЦІЯ БІБЛІОТЕЧНО - БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПРОЦЕСІВ	54
VII. СТАН ТА РОЗВИТОК КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ	55
VIII. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ТА ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ	59
ДОДАТКИ.....	66
ФОТОЗВІТ.....	76
ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ	104
ЗМІСТ	105